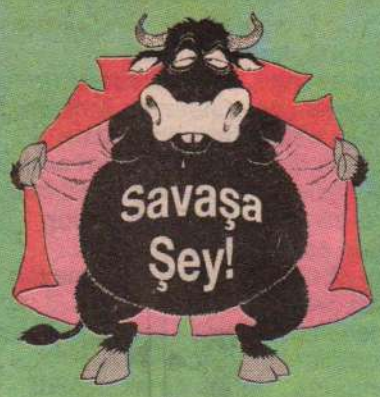
haftalıkpaldırkültürdergisi

HAYVAN

3

28 Şubat Cuma • Sayı:2003/03 • Fiyatı:800.000TL.(KDV Dahil)

Hayvan Buluşmaları Devam Ediyor

Gülse Birsel ve Selçuk Erdem

Ahmet Kaya'nın Vazgeçilmezi Sokağın Şairi: Yusuf Hayaloğlu

görüşmeyeli uzun zaman oldu

MET ÜST

- merhaba..
- **merhaba..**
- görüşmeyeli, uzun zaman oldu..
- **evet..**
- neler yaptın..
- **sensizliğe alıştım..**
- ciddi misin..
- **tıka basa..**
- niye ki..
- **çünkü sen, beni ve hayatımı evvela sırf kendinle doldurdun, sonra da çekip gittin..**
- bilmiyordum..
- **hiçbir şey bilmiyorsun sen zaten.. kırgınım bu yüzden sana ben çok..**
- neden kırgınsın..
- **çünkü sen bana evvela kaybetmeyi ve mutsuzluğu sevdirdin sonra da gittin, bir başına çok mutlu oldun..**
- sıkıldım hep kaybetmekten ve çok mutsuz olmaktan.. sonra baktım meğer çocuk oyuncağıymış kazanmak ve mutlu olmak.. hem benim kazandığım hayatın geri kalanımı korumak oldu sadece.. yine de özür dilerim..
- **bir şey değiştirmez ki bu..**
- bilmiyordum..
- **ikinci kez diyorsun bunu..**
- özür dilerim..
- **bunu da ikinci kez diyorsun..**
- ne yapabilirim..
- **hiçbir şey.. geçilmiş zamanın davası olmaz..**
- tamam, ben bir hayvanım..
- **estağfirullah..**
- yo, esta.. esta.. anlamalıydım, hissetmeliydim..
- **ama o vakitler senin kalbin çok kalabalıktı..**
- olsun, seni farketmeliydim ben..
- **belki benim de suçum var..**
- senin ne suçun olabilir ki..
- **sadece seni sevdim.. seni sevmekten başka hiçbir şey yapmadım..**
- ama ben onu da yapmadım..
- **seni herkes seviyordu zaten..**
- bilmiyordum..
- **üçüncü kez sığınıyorsun bu kelimeye**
- ne yapabilirim ki..
- **bu da ikinci oluyor..**
- haklısın..
- **haklılık, haksızlık meselesi değil ki bu..**
- ne istiyorsun benden.. elimi, kolumu mu keseyim.. ne yapayım, kırık kalbini onarmak ve affettirmek için kendimi..
- **hiçbir şey istemiyorum senden.. yalnızca kritik yapıyoruz, 'oynat hayatcığım' oynuyoruz işte, tek kale yaşanmış ve bitmemiş bir sevginin arkasından..**
- devam et, itiraf et.. içinde biriktirdiğin beni kus, suratıma.. suç kalbime.. haydi..
- **artık pek fazla görüşmesek de haberlerini alıyordum, ordan burdan.. yani ne yalan söyleyeyim hayatta tökezlediğini, düştüğünü duyduğumda, hakkında nahoş şeyler anlatıldığında, anında anlatılanlara yalan da olsa yüzde bin beş yüz daha fazla inanıyor ve büyük keyif alıyordum bundan..**
- inanmıyorum..
- **inanabilirsin..**
- peki niçin..
- **açık açık ve uluorta, kucak dolusu yaşayamadığım sevgim, aynı derecede nefrete dönüşmüştü çünkü.. sevgilisinden intikam almak için şarkıcı olmak isteyen tiplerin olduğu o eski yerli filmleri anlıyordum artık.. senin mutluluk haberlerin geldikçe, kalbime kramplar giriyordu.. bir canlı bomba olup yanında yörende patlamak istiyordum.. sırf parçalarımı görüp ömür boyu dinmeyen bir vicdan azabı çekesin diye..**
- sana karşı bilmeden takındığım ilgisizliğimin seni bu derece derinleştirmesi ilginç değil mi..
- **entel entel konuşma.. derinleşmek değildi muradım.. mutlu olmak istiyordum sadece ben.. evet, mutsuz oldukça derinleştim, derinleştikçe de boyumu geçti umutsuzluğum ve geçmişle boğuldum... sen hem kendi hem de benim geçmişim üzerinden atladın, attaya gittin..**
- sana sarılabilir miyim..
- **şefkat dilenmiyorum senden..**
- ne yapmamı istiyorsun..
- **hiçbir şey.. yalnızca beni mutlu kılacak organlarımı kerpetenle söktün, his uçlarımı acımasızca zımparaladın, bunu bilmeni istiyorum.. bunu bil ve zıbar git..**
- bilerek yapmadım ki..
- **bilerek yapsaydın çok üzülmezdim zaten.. bilmeden yaptığın için kalbim pörtledi..**
- konuştukça, kanıyor kelimeler..
- **evet..**
- keşke.. keşke, keşke diye başlamasaydım bunca yıl sonra seninle konuşmaya..
- **keşke..**
- beni affedebilecek misin..
- **affedersem, ölürsün içimde.. oysa ben seni yüreğimde çengelli bir iğne gibi taşımak ve arada bir kanırtmak istiyorum.. yaşadığımı hissetmek için..**
- beni hala seviyorsun demek ki..
- **seni değil, seni seven o eski masum hâlimi seviyorum ben..**
- tekrar, özür dilerim..
- **tekrar, hiç önemi yok geçilmiş zamanın..**
- şeey.. beni dövebilirsin istersen..
- **saçmalama..**
- özne tıkandı, yüklem ilerlemiyor.. en iyisi paragraf paragraf uzaklaşmak buradan.. hadi eyvallah..
- **güle güle..**
- kendine ve kendindeki kendime iyi bak..
- **peki, zeki.**

Akşamsefası

Azgelişmiş Bir Ülkede Yazar Olmak

YAŞAR KEMAL

Azgelişmiş bir ülkede yazar olmak ne işe yarar? Bu soruyu yıllar boyu kendime sordum. Sanat yapmanın bir lüks olduğuna, kendimin bir lüzumsuz adam olduğuma inandım uzun bir süre. Sonra **Sartre** da söyledi ki, **azgelişmiş bir ülkede roman yazmaktansa öğretmenlik yapmak daha yeğdir.** Ben bu düşünceye öylesine bir sarıldım ki... Bunca yıl kalem salladığıma utandım. **Sartre** haklıydı. Bu kadar acı çeken, aç, yoksul insanlara sanat neylerdi ki... Ne faydası olurdu ki... Hele benim gibi eylemden gelmiş bir adam kendini, vaktini nasıl böyle işe yaramaz bir şeye verirdi? Gerçekten uzun bir süre bocaladım. Fakat eylemler, oluşmalar beni kendime getirdi: Azgelişmiş bir ülkede de sanatın gerekliliğini anladım ve rahatladım. **Roman, Fransa'ya ne kadar gerekse bize de öylesine gerek.**

Aloooo! HAYVAN'dan Arıyoruz

EVREN BARIN

Alo, Hayri Kozanoğlu ile mi görüşüyoruz?
- Evet, buyrun.
Tebrik ederiz, ÖDP Genel Başkanı seçildiniz...
- Teşekkür ederim.
Partinizde ne gibi yenilikler olacak?
- Mesajlarımız net ve anlaşılır olacak; ÖDP artık demokratik, katılımcı, özgürlükçü sosyalizmin temsilcisi olduğunu açıkça ifade edecek. Herkes partiyi bu referanslarla hatırlayacak.
Geçmiş politikaları nasıl buluyorsunuz?
- ÖDP'nin toplumsal muhalefete katkısının aldığı oyun çok ötesinde olduğunu düşünüyorum. Geçmiş politikanın doğru olduğu, fakat biraz düzeltmek gerektiğini biliyorum.
Partinizin savaş politikası nedir?
- ABD ve İngiltere öncülüğünde planlanan savaşın gerçek bir felaket getireceği kanaatindeyiz. Savaşın büyük bir tehlike olduğunu düşünüyor ve hayır diyoruz.
Geleceğe dair projeleriniz neler?
- ÖDP kendi iktidarını değil halkın iktidarını savunan bir parti. Toplumun ne önünde ne de arkasındayız, içindeyiz.
Teşekkür ederiz...
- Yayın hayatınızda başarılar.

Alo, Neriman Polat'la mı görüşüyoruz?
- Evet, benim buyrun.
Neden serginizin adı "aileye mahsus?"
- Biz Türkiye'de yaşayan herkes için anlamı olan başlıkları seçiyoruz. Bize ait şeyleri bulmaya çalışıyoruz. Daha önceki sergilerin adları da öyleydi: Yerli Malı ve Yurttan Sesler.
Aynı ekiple mi çalışıyorsunuz?
- Hafriyat'la birlikte çalışmıyoruz. Hafriyat'tan iki arkadaşımız var, Antonio Cosentino ve Memed Erdener. Gitgide genişledik, ilk sergide sekiz kişiydik, sonra dokuz kişi olduk, şimdi onsekiz kişiyiz. Ayrıca Misafir Odası diye bir bölüm açtık. Orada da bazı sanatçıları misafir edeceğiz.
Karşı Sanat'taki sergilerinizle ilgili nasıl tepkiler alıyorsunuz?
- Karşı Sanat bir galeri, burada bizim dışımızda da sergiler oluyor. Ama bizim sergilerimize destek verdiği için çok seviniyoruz. Epeyce izleyenimiz oluyor, ilk iki sergi bayağı güzel tepkiler aldı. Eleştiri de alıyoruz. Sergilerin fazla izleyicisi olmuyor ama bizim fena değil.
Bir izleyici profiliniz var mı?
- Gençler çoğunlukta.
Peki, teşekkür ederiz...
- İlginiz için biz teşekkür ederiz.

Sizi tanıyabilir miyiz?
- Biz sokak çalgıcılarıyız. Ben Bilge, bu Tuncay. Ayrı ayrı müzik gruplarımız var. Anima ve Direct isminde. Ama onun dışında böyle sokakta da çalıyoruz.
Neden sokak...
- Canımız sıkıldı, eğlenmek için yani. 3 - 4 senedir çalıyoruz sokakta.
Para kazanıyor musunuz?
- Evet, fena değil. Aylıkla çalışan bir insanın, bir günde kazandığı parayı belki 2 saatte kazanıyoruz.
Tepkiler nasıl?
- Değişik oluyor. Mesela sağ görüşlü insanlar, şunların bir açıklarını bulsak da laf soksak derdindeler. Orta yaşın üzerinde sol görüşlü insanlar, şunları gördük ya bu sokaklarda ne mutlu bize düşüncesindeler. Dışarıdan söylenenler de var, kalıp yarım saat dinleyenler de oluyor.
İstek parça durumu oluyor mu?
- Arabesk isteyen oluyor ama biz söylemiyoruz, bir şekilde geçiştirmenin yollarını geliştirdik.
İyi çalışmalar size...
- Teşekkür ederiz.

Alo, Servet Kocaka ile mi görüşüyoruz?
- Evet, benim...
'Keke' şarkısı çok tutmuştu...
- Evet, 'Keke' çok tuttu ve kitleselleşti. Bu, çoğu sanatçının yaşayamadığı bir durum. Çünkü ilk albüm, insanlarla buluşmamı, müziğimi ve kendimi anlatmamı sağladı. Diğer yanıyla şanssızlık. Çünkü bir şarkı var ve onu aşamıyorsunuz. Hatta öyle ki siz ne yaparsanız yapın o hep var olacak ve belki de insanlar sizi sadece onunla anımsayacak.
"Duvar Şarkıları" artık duvarlara yazı yazılmayan bu dönemde nostaljik bir isim...
- Benim yaşadığım ve gördüğüm duvarlar onlar. Bir döneme ait. Gençlik yıllarımı geçirdiğim Mersin'in duvarlarıydı onlar. O duvarlarda her şey vardı. Bu yüzden albümümdeki parçalarda farklı tadlar bulmanız mümkün. Çünkü orada sadece tek bir kültürü yaşamadım ben.
Patti Smith, Pink Floyd, Dead Can Dance gibi isimleri seviyorsunuz...
- Onlar duygularımı besliyorlar. Bu enerji ve duyguyla yola çıkıyorum. Sonuçta buraya ait bir müzik benimkisi ama onlardan da izler var.
Teşekkür ederiz...
- Ben teşekkür ederim, iyi yayınlar.

Akşamsefası

G.A.G programıyla büyük beğeni toplayan Gülse Birsel ve en sevilen karikatürcülerden Selçuk Erdem, Hayvan için buluştular.

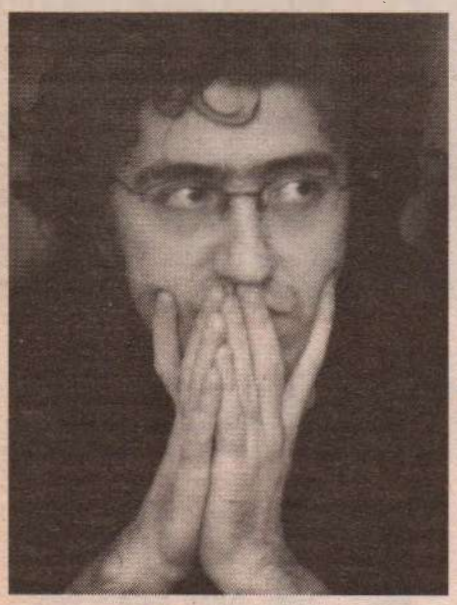
"Bizler Klişe Dedektörleriyiz"

İlk Tanışma

Gülse Birsel: Biz Selçuk'la çok ciddi bir iş toplantısı yaptık. Ben o dönem Bazaar ve Orange dergilerini çıkarıyordum. Bir internet projesi için biraraya geldik.
Selçuk Erdem: Bir şey de olmadı zaten. Çünkü o iş gerçekleşmedi.

Okul Yılları

S.E.: Ben ilk olarak İşletme'ye girdim. İstanbul'a ilk geldiğim yıllardı. Sonra, sinema televizyon bölümüne geçtim, ama onu da bitiremedim.
G.B.: Çok enteresan, ben de iktisat okudum; sonra da sinema. Ama ben ikisini de bitirdim. Daha sonra oyunculuğa heveslendim. Zaten ben hep oyuncu olmak istemişimdir. 21 yaşına kadar bu düşle yaşadım;

olmadı ve Boğaziçi Üniversitesi'ne girdim, iktisat okumaya, ama okurken de biliyordum: Ben iktisatçı falan olmayacağım.
S.E.: Ben çok öğrencilik hayatı yaşayamadım açıkçası. Ama yaşamak isterdim. Mesela öğrencilik hayatından şikayet edenleri bir türlü anlayamıyorum. Öğrencilik tatil gibi geliyor bana. Ben lise üçten itibaren profesyonel olarak karikatür çizmeye başladığım için, öğrenciliğimi yaşayamadım. Hem çalışıyordum, hem okuyordum.
G.B.: Ben de üniversite ikinci sınıftan itibaren gazetecilik yapmaya başladım. Ama çok havalıydım. Muhabbetleri dönüp dolaştırıp "Aktüel'de çalışıyorum"a getiriyordum.

Neden Mizah?

S.E.: Evet Gülse, neden mizah? *(Gülüyorlar)*
G.B.: Önce sen söyle. Mesela esprilerini nereden buluyorsun Selçuk?
S.E.: Sen nereden buluyorsun?
G.B.: O zaman ben bir soru daha sorayım, en çok nelere gülüyorsun?
S.E.: Valla, en çok bu soruya gıcık oluyorum... *(Gülüyorlar)*
G.B.: Ama bize çok soruyorlar. Bir de üçüncü şahıs olarak soruyorlar. "Gülse Birsel en çok nelere güler?" "Buyurun kendisine sorun" diyorum ben de. Ben Selçuk'un karikatürlerine çok gülüyorum. Hani modern zamanları alıp tarihe koyduğun zaman çok komik oluyor. Bir tanesine o kadar gülmüştüm ki, yataktan düşmüştüm. Padişahla cariyesi konuşuyorlar, cariye, "İlişkimiz monotonlaşıyor, başka bir heyecan lazım" diyor. Padişah'ın yanıtı çok orijinal: "O zaman seni bir boğdurtayım."
S.E.: Mizahçı aslında son noktayı koyup çekilen kişi olduğu için, ona soru sormak zordur. Belki de bu yüzden insanlar zorlanıyor soru sorarken.
G.B.: "Neden mizah" sorusuna dönecek olursak, tamamen rastlantı diyorum. Benim şu ana kadar hayatımdaki birçok şey de olduğu gibi. Hayatımda hiç plan yapmadım, tek planım oyuncu olmaktı. Her şey tesadüfen gelişiyor, bu bana komik geliyor.
S.E.: Benim tam öyle değil. Karikatürün çocukluğumda yeri var. Çok büyülü geliyordu bana, daha okumayı sökmeden bakıyordum karikatürlere; inanılmazdı.
G.B.: Bana da öyle geliyordu. Mesela Gırgır'ı büyük bir merakla beklerdik. Adeta gün sayardık. Ama ben karikatürist olmadım.
S.E.: Bu normal bir şey. Birileri hayatta seyirci, birileri de yapan oluyor. 50 bin kişi maçı seyrediyor, 22 kişi top peşinde koşturuyor... Ben karikatürü, "Bir adam bunu nasıl yapıyor" diye düşünerek okurdum. İlkokulda kendi kendime mizah dergisi hazırlamıştım. O kadar meraklıydım yani. Zaten amatörlük dönemim de fazla uzun olmadı. Altı ay kadar Limon'un amatör sayfasında çıktım, sonra içeri geçtim.
G.B.: Benim çocukken ne olacağım belliydi gibi bir şey söylemem mümkün değil. Ama mesela bir hikaye anlatıyorsan ve insanlar gülümsüyorsa, o geleceğe dair bir ipucu olabilir.
S.E.: Karikatüristler için şöyle bir şey geçerli: Genelde utangaç, içine kapalı çocuklardır. Bu utangaçlıklarını, çizerek anlatırlar. Basıncın patladığı yerdir orası.

Televizyon Dünyası

G.B.: Selçuk'un karikatürlerini ve mizah anlayışını çok güzel buluyorum.
S.E.: Ben de G.A.G'ı beğeniyorum, izliyordum ama sonra kaybettim, en son hangi gündü?
G.B.: Herkes kaybetti, çünkü yayın günü çok değişti. Şu an cumartesi geceleri saat 11'de.
S.E.: Ama kötü bir şey bu. Ben dergide bile sayfalardaki köşelerin değişmesini istemem. Bir kere on üçüncü sayfada başlamışsa, orada kalmalı. On dördüncü sayfaya alırsanız olmaz. Hele televizyonda hiç yapılmaması gerekiyor.
G.B.: Doğru ama biz şu ana kadar herhalde 6 defa gün ve saat değiştirdik. Ama mecburen, yoksa bana kıl olduklarından, sinir olduklarından değil; bir sürü diziyi optimum reytinge çıkarmaya çalışıyorlar. G.A.G sonuçta hangi gün olursa olsun, reytingi ne kadar düşerse düşsün yayında kalacak bir program. Çok düşük maliyetli çünkü. Sadece reklamlara para veriyorlar. 2-3 saatte çekip bitiriyoruz. Onun için her şekilde kâr eden bir program, reytingi ne kadar düşerse düşsün, -ki çok da düşmüyor- yayında kalacak gibi. Ama diğer programlar, mesela diziler öyle değil. Reytingi biraz düştüğü anda ellerinde patlıyor. O yüzden bizi biraz harcıyorlar. Sonuçta kanalın ortalamasını yükseltmek açısından yapılmayacak bir şey değil.
S.E.: Televizyon başka bir dünya. Ben de zamanında televizyona dizi yazdım.
G.B.: Aa, hangisi?
S.E.: Söylemeyeyim, çünkü sevmediğim bir iş olmuştu.
G.B.: Nasıl toparlandığını merak ediyorum, çünkü benim de ihtiyacım olacak.
S.E.: Bıraktım, bırakabilme şansım vardı. Çünkü daha güzel bir işim var, karikatür çiziyorum. O yüzden çok üzerine düşmedim. Stand up gibi metinler yazdığım da oldu. O da olmuyordu. Yazdıkların oturmuyor adamın ağzına; sen kendi kendine kıkırdayıp gülebiliyorsun ama, anlatana uymuyor. Fakat G.A.G başarılı. Uzun soluklu oldu değil mi? Ne kadar oldu?
G.B.: 43. programı çektik. Bayağı oldu, daha da gidecek herhalde.
S.E.: Şimdi G.A.G'ta şöyle bir olay var. Senin metinlerin de komik, reklamlar da. İkisi arasında bir ilişki şart değil sanki. Reklamlara bahane buluyorsun ya zorlayıcı oluyor, bence buna hiç gerek yok. Bambaşka bir şey yapmayı düşünmedin mi hiç?
G.B.: Ama bir şekilde bağlamak lazım.
S.E.: Tamam çıkışın böyle oldu da, öyle olmayan bir program düşünmedin mi hiç?
G.B.: Şu ana kadar düşünmedim doğrusu.
S.E.: Bence düşünmelisin.
G.B.: Belki... Ama mesela sen de yazabilirsin, ama yazmıyorsun.
S.E.: Yazıya bir bölünme korkusuyla yanaşmadım. Aslında benim küçüklük hayalim yazar olmaktı. Şimdi karikatür de kısmen yazarlıktır diye uğraşmıyorum. Ayrıca tek bir sözcük üzerine düşünüp oynamak çok zevk aldığım şeyler. Karikatürde tükeneceksem tükeneyim o zaman başka bir alana kayayım istiyorum.

Klişe Dedektörlüğü

S.E.: Ben seni şu açıdan da beğeniyorum. Kadınlar mizah yapamaz gibi bir anlayış var. Sana sık sık sorulan, "metinleri siz mi yazıyorsunuz" sorusunun altında da bu bakış açısı yatıyor. Sonuçta yapılan işi bir kadından beklemediğimiz için öyle bakıyoruz.
G.B.: Evet, ama çok sinir bozucu bir şey. Bir de "Murat bey(Birsel) yardım ediyor herhalde" diyenler var. Niye yardım etsin, tarzlarımız bile çok farklı.
S.E.: Bana da şu soruluyor: "Peki gerçek hayatınızda da bu kadar komik misiniz?" Bu sorulara ne denilebilir ki! Mizahçılarda bir şey var. Dedektör gibi, klişe dedektörü gibi çalışıyorlar. Sende de var o. Günlük hayattaki klişeleri insanlar görmüyorlar, gülmeleri için görmeleri gerekiyor. Ama mizahçılar hemen fark ediyor.
G.B.: Ben o klişe sorular için bir çözüm buldum. "Esprileri nereden buluyorsunuz"

Foto: Mehmet Kaçmaz

diye soranlara, "Türk kahvesi!" diyorum. Bir Türk kahvesi içiyorum ve dank diye geliyor esprilerin hepsi.
S.E.: Sen iyisin, peki ben şu soruya ne cevap verebilirim ki: "Neden hayvanlar?"
G.B.: Hakikaten neden hayvanlar? Bunun altında ne var, bir anlat bakalım... *(Gülüyorlar)*
S.E.: Çünkü o klişeleri göstermenin yolu hayvanlardan geçiyor, o yüzden.
G.B.: Hayvanların evrensel bir yönü var. Genelde tipler Türk oluyor, ama bir hayvan dünyanın her yerinde aynıdır.
S.E: O yüzden tercih ediyorum hayvanları diyebilirim. Çünkü bir insanı çizdiğiniz zaman, bir yere ait çizmek zorundasınız; elbisesi, saçı, çevresi onu bir yere ait kılıyor. Ama hayvanlarda yok böyle bir şey. Mesela erkek kadın yerine, öküz inek çiziyorum. Bir de sevimliler tabii. İki adamı salaklık yaparken göstermek bazen çok hastalıklı olabiliyor ama iki inek çok sevimli oluyor. İneklerin şahsında insanların salaklığını yansıtmak aslında benim yaptığım.
G.B.: Sen hayvanları çizdiğin için, olayları hayvanları kullanarak anlattığın için belki pek eleştirilmiyorsundur, ama mesela bize çok eleştiriler geliyor. "Türk insanıyla dalga geçiyorsunuz, ne zaman bitecek bu program, bu kadın konuşmaya devam mı edecek..." falan gibi çok sayıda mail geliyor her gün televizyon yönetimine. Bizim hayvanları kullanmak gibi bir şansımız yok. Bir de senin bana en komik gelen taraflarından biri hayvanları, tarihsel olaylarda kullanman. Hayvanları tarihe koyduğun za-

man o kadar eğreti, o kadar komik oluyorlar ki!

S.E.: Aynen gördüğümüzü çizmenin bir anlamı yok. Bir şeyi hayvanlarla anlattığımızda ya da insanları alıştığımız mekanlardan çıkarıp, cehenneme ya da taş devrine koyduğumuzda her şey "görünür" oluyor. Normalde göremediğimiz saçmalıkları absürd durumlarda farkediyoruz.

Memlekette Malzeme Çok

G.B.: Ben malzeme açısından memleketten çok memnunum. Bu çok bencilce bir şey biliyorum. Ama ne yapabilirim ki! Gerçi bizler, kitlelerin yaşadığı olumsuzlukları yaşamıyoruz, o yüzden böyle konuşuyoruz belki ama ben son derece memnunum memleketimden diyebilirim.

S.E.: Valla memleket beni bunalıma sokuyor. Ben karikatürist olarak olabileceğim en iyi yerde hissediyorum kendimi; okuyucular takdir ediyorlar, seviyorlar, ama bunlar yetmiyor. Memleketin gidişatı çok önemli ve şu ana kadar ki gidişat beni bunalıma sokuyor.

G.B.: Ama olumsuzluklar mizaha malzeme oluyor. Kıroluklar, uydurukluklar, saçmalıklar, derme çatmalıklar da güzel. Ben modacı olsaydım bunalıma girerdim mesela; Bazaar dergisini çıkarmaya devam etseydim intihar etmek isterdim. Ama şimdi çok iyiyim. Burada samimi olmak lazım. Şimdi ben, memleket kötü, batıyoruz, açlık, sefalet diye anlatsam her şeyden önce inandırıcı olmaz. Çünkü biz İstanbul'un merkezinde yaşıyoruz ve her şey tıkır tıkır işliyor.

S.E.: Bu durum önemli bir şey aslında. Eğer gerçekten gidişattan rahatsızsan, elinden gelen bir şey varsa yapmalısın. Ama hem gidişatın içinde bir faktör olup, hem de şikayet ediyorsan olmaz. Mizahta en önemli şey samimiyettir. Mizah okuru samimi olanla olmayanı şıp diye anlar.

Karikatüre Yıkılmak

S.E.: Bu arada diziye başladığını duyduk, dizi ne durumda?

G.B.: 1. bölümü çektik bitirdik.

S.E.: Hayırlı olsun, ne zaman seyredeceğiz?

G.B.: Mart ayının ilk veya ikinci haftasında başlıyor. İlk teklif geldiğinde hemen atladım ama şimdi çok tereddütlüyüm. Hayatım boyunca tek hayalimdi oyuncu olmak. Şimdi istediğim gibi olmazsa hayallerim yıkılır. Büyük ihtimalle rezil olacağım, ama dur bakalım. Peki senin albüm ne zaman çıkıyor?

S.E.: Benim albüm 2 - 3 aya kadar çıkacak.

G.B.: Valla ben çabuk tüketiyorum albümleri, doyamıyorum. O yüzden bence fazla ara verme, çok birikti karikatür değil mi?

S.E.: Çok birikmedi aslında. Unplugged 1-2'yi çıkardıktan sonra çok fazla kalmadı, bir de ben son dönemde bayağı bir sıkılıyorum. Şimdi yaptıklarımı beğenmiyorum, eskiden de beğenmiyordum gerçi, ama şimdi artık sıkılıyorum.

G.B.: Kendi yaptığın işleri mi beğenmiyorsun?

S.E.: Evet...

G.B.: Manyak mısın? Yaptığın işler çok komik. Mesela karikatüre yıkılarak gülünür mü? Gülersin de, yıkılarak gülünmez. Ben senin, Erdil'in, met üst'ün karikatürlerine katılarak gülüyorum ya, yataktan falan düşüyorum gülerken. Karikatür sonuçta, konuşmayan, hareketsiz bir şey.

S.E.: Bilmiyorum, ama belki de gerekli bir şey bu. Sanatçı bunalıma girmeli arada bir. Tekrar mı ediyorum kendimi, sonuna mı geldim filan gibi dertlerimiz oluyor sonuçta. Belki de hep aynı sahnelerden, trüklerden...

G.B.: Bence sen bunları sil kafandan. Mesela seni Garry Larson'a benzetiyorlar. Garry Larson gerzek kalır senin yanında.

S.E.: Yok, o da çok iyidir ama çok farklı. Benim ki Türk her şeyden önce.

G.B.: Türk ama uluslararası bir yönü de var. Garry Larson'da o konuşma çok belirgin değil, çizgileri o kadar esnek ve komik değil bence.

1970'lerde Çocuk Olmak

G.B.: Türkiye'de 70'li yıllarda doğduysanız eğer, o kadar garip şeyler yaşamışsınızdır ki, hayatınızı bile anlatsanız komik oluyor. Ayrıca esprili bir dile gerek yok, neler yaşadığını anlat, tamam yani.

S.E.: Hakikaten öyle, dünya tarihinde Türkiye'nin 70'li ve 80'li yılları gibi bir dönem yok.

G.B.: O dönemlerde her şey o kadar absürd yaşandı ki, mizah içinde yeni bir dönem oldu. Biz aslında son 5 - 6 senedir o yılların ne kadar saçma ve ilginç olduğunu fark ediyoruz.

S.E.: Halen de bir tuhaflık var aslında, mesela İstanbul bir tuhaf.

G.B.: Ona bakarsak eğer, Ankara daha bir tuhaf. İstanbul'a nazaran Ankaralı olmak daha zor. Çünkü hiç değişmemiş, 70'lerde kalmış.

S.E.: İstanbul'u dolaştığın zaman birkaç ülkeyi birden dolaşmış oluyorsun. Her şeyin bu kadar iç içe olduğu başka bir memleket yok herhalde.

G.B.: Yaptığımız iş, yaşadığımız bu dönemlerle de ilgili. Örneğin ben Cenevre'de doğup büyümüş olsaydım, böyle bir işin içinde olmazdım. Şimdi güzel güzel dergilerimi çıkartırdım. Ama Türkiye, bir yerde mizahı dayatıyor insana.

S.E.: Biz karikatüristler, mizah dünyasına adım atarken, çok küçük yaşta oluruz ve belki de salaklığımızdan dolayı da cesur oluruz. Ben 17 yaşımda girdim mesela mizah dünyasına. Ama sen başka bir iş alanından geçtin. Bu çok cesaret isteyen bir şey. Dergi editörlüğünden mizah dünyasına adım atmak, bu nasıl oldu?

G.B.: Tamamen cesaret, deli cesareti.

S.E.: Bizim şöyle başlıyor, küçükken giriyorsun, ustalaşıyorsun, başaramayanlar ayrılıyor, kalanlar devam ediyor.

G.B.: Benim iş zaten komikti. Moda dergisinde çalışıyorsun, ürünler tanıtıyorsun, en ucuzu 1000 dolar... Ne sen alabiliyorsun, ne çevrendekiler alabiliyor, ne de dergi okurları alabiliyor... Sonra da oraya, "Bu şey moda, bütün dünya bunu giyiyor, bunu almazsanız insan değilsiniz" anlamında sözler yazıyorsun.

S.E.: Böyle bir şeyin sonunda da mizah pörtler tabi. Mizahçılarda da böyle, biz de var olan bir hayattan yırtmak için kaçıyoruz mizaha. Ben liseye geldiğimde ya işletme, ya mühendislik, ya doktorluk kuşatması altındaydım ve amman diye hızla karikatüre koşmuştum.

G.B.: İyi ki mizaha koşmuşsun...

S.E.: Sen de...

(Gülüyorlar...)

Yeniçeriye Tavsiyeler-2

İHSAN OKTAY ANAR

Şunu bilmelisin ki yeniçeri taifesinin karnını doyurduğu yer kışla değil ocaktır. Her yeniçeri bölüğünün başında çorbacı denilen bir zabit bulunur. Ne var ki bu zatın çorba yaptığını ne gördüm ne duydum. Bundan da öte, bir orta yahut bölükte, neferler **aşçı** denilen zabitin yamağı olmaya can atarlar. Karın doyurmak o kadar önemlidir ki bir yeniçeri bölüğünün **kazanlarını** çaldırması ya da savaşta kaybetmesi büyük bir utançtır, maazallah!

Ey yeniçeri! Şimdi kulaklarını aç da beni iyi dinle! Çünkü sana, mutfağın bu kadar önemli olduğu bir bölükte kısa zamanda yükselip, çorbacı dedikleri zabitten bile kıdemli olmanın yollarından birini anlatacağım. Bu yüzden bana hayırdua etmeye hazırlan.

1- Mısır çarşısına git ve parana kıyarak 200 dirhem kadar öğütülmüş kakao al. Yeni Dünyadan gelen bu toza alt tarafı 450 akçe vereceksin. Ama bu iyi bir yatırım olacaktır.

2- İzdihamın olmadığı bir zamanı kolla ve bölüğünün mutfağına gir. Kakaoyu 35 dirhem balla karıştır. Bir yandan da, azar azar süt ekle. Bu karışımı bir tencere içinde ocakta hafif ateşte, boza kıvamına gelene dek pişir. Ocaktan indirdikten hemen sonra 50 dirhem tereyağı dök. Pişirdiğin bu aşa **krema** denir. Soğuması için tencereyi bir kenara bırak.

3- Ardından 300 dirhem çiğ kaymak koyduğun tası, buz dolu daha büyük bir kabın içine yerleştir. Kaymak iyice donsun. Donunca 2 yumurta akı ve 110 dirhem bal ekle, ocağa, hafif ateşte oturt. Çırpma teliyle bu karışımı nazikçe çırp. Bembeyaz ve kıvamlı olduğunda kabı soğumaya bırak. Buna **şantiy** denilir.

4- Bütün bunlardan sonra yarım bardak suya 20 dirhem bal ve 75 dirhem tereyağı ekle ve kaynat. 110 dirhem unu bu karışıma kattıktan sonra meydana gelen hamuru pişir ve 120'ye kadar say. Süre bitince ateşten indirip kaşık kaşık alarak her biri elma büyüklüğünde olacak şekilde tepsiye diz ve bölüğün fırınında yarım saat miktarı pişir.

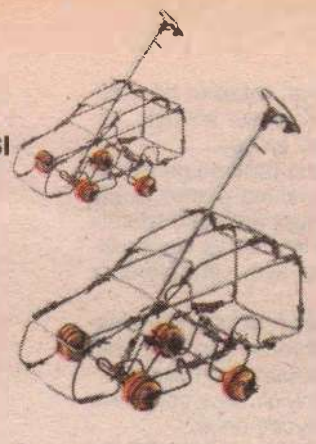
5– Nihayet bu hamurları enine kes ve her birinin içini şantiy ile doldur. Hepsini bir tepsinin içine yığdıktan sonra tümünün üzerine bol bol kakaolu krema dök. İşte bu tatlıya **profiterol** denilir. Gayet leziz ve nefis bir tatlıdır. Yeniçeri ocağında bundan daha güzel bir aş pişmiş değildir. Ayrıca bunu, bölüğündeki hiçbir aşçı bilmez. Dahası, **profiterol** yapan kişiye **pastacı** derler ki herhalde çorbacıdan daha üstün bir rütbedir.

Kapıkulları arasında bu durumdan sadece, yeniçeri ağası İzzet Paşa haberdardır. O da benim sayemde! Konu Sadrazam Halil Paşa'ya açıldığında pastacıların çorbacılardan daha kıdemli sayılacağına hiç şüphen olmasın, ey yeniçeri yoldaşım!

Akşamsefası

Kuzey Iraklı çocukların düşlerini zenginleştiren Ali Baybürü'nün örnek alınması gereken bir uygulaması vardır. O da, her oyuncak kutunun içerisine koyduğu kağıtta yazılı olan şu dilektir: "Gürel, yavrunuza mutluluk ve hayat boyu başarılar diler."

Yavrunuza Mutluluk

SUNAY AKIN

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin, Dünya silah ticaretinden ne kadar pay aldığını biliyor musunuz?.. Yüzde 80!.. Bu oran bizlere, söz konusu ülkelerin **"Barış"** söylemine itibar etmememiz konusunda bir uyarıdır. Unicef, 1990'lı yıllarda iki milyon çocuğun silahlı çatışmalarda öldüğünü, üç katının ise sakat kaldığını bildirmiştir. Öleni, bir milyon sekiz yüz bin cansız, küçük beden demektir. Ama, bu ülkelerin **"uygar"** olduğunun da altını çizmemiz gerekiyor. Uygarlar ama kusursuz değiller. Kusurun ne olduğunu insanın canını alıp eşyalara zarar vermeyen Nötron bombası için **İsmail Uyaroğlu**'nun yazdığı şiirden öğreniyoruz:

Yalnız bir ufak kusuru
Var bu bombanın
Oyuncağını bırakıyor,
çocuğu götürüyor
O kadar olacak artık, hoş görün
Neye yarar yoksa
Bunca teknik gelişme
Bir çocuğu bile
Öldürmedikten sonra

Auschwitz toplama kampında, fırınlarda yakılarak öldürülen on binlerce insandan geriye kalan ayakkabılar, saçlar, gözlükler, protez kollar, bacaklar ve daha nice eşya sergilenmektedir. Bu eşya tepeleri, katliamın korkunçluğunu rakamların dünyasından sıyırıyor. Orada kaç çift ayakkabı ya da kaç tane gözlük olduğunu düşünemiyorsunuz. Bebekler... Bir de oyuncak bebeklerden oluşan tepe var Auschwitz'de. Gözünüz bir bebeğe takılı, düşünmekten alıkoyamıyorsunuz kendinizi, "Bu bebeği kollarında taşıyan kız çocuğuna ne oldu?" diye...

Gaz odasındaki cesetleri dışarı çıkarmak için içeriye giren Naziler, yukarda kalan temiz havayı soluyabilmek isteyen kurbanların bir ceset yığını oluşturduğunu görürler. En üstte gençler, onun altında orta yaşlılar, sonra ihtiyarlar ve en altta da çocuklar vardır. Faşistler, asla unutulmayacak bu insanlık dramı karşısında bile propaganda yapmaktan geri kalmazlar: "Bakın, Yahudiler birkaç saniye yaşam için çocuklarını eziyorlar!"

Amerika Birleşik Devletleri'nin savaş uçakları, **Vietnam işgali** sırasında, bombaladıkları, çocuklarını öldürdükleri köylere **"Vietnam Çocuk Bayramı"**nda oyuncak attılar. Gazetelerden bu haberin yayınlanması üzerine, **Avusturyalı şair Erich Fried,** "Gökten Oyuncak Attılar" adlı şiiri sunar bizlere:

I
Çocuk Bayramı'nda
bomba yerine
oyuncak
atmak

dedi halkla ilişkiler uzmanı
kuşkusuz
etkili olur

Gerçekten
büyük
etki yaptı
tüm dünyada

II
Uçaklar
on beş gün önce
atsaydı oyuncakları
bombaları da bugün

iki küçük çocuğumun
iyilikseverliğiniz sayesinde
oynayacak bir şeyleri olurdu
son iki haftaları boyunca

1979 yılında, Kuzey Irak'tan gelen tüccarlar **Gürel Oyuncakları**'nın kapısını çalarlar. Amaçları, çocukların beğeneceği ucuz oyuncaklar bulabilmektir. Firmanın sahibi **Ali Baybürü**'ye, Iraklı çocukların sokakta oynadığı, bu yüzden oyuncak arabaların daha büyüğünün yapması gerektiği söylenir. Talep üzerine Baybürü, o dönem ürettiği 24 no'lu oyuncağı büyütür. No 24, "Renault 12" marka bir arabadır.

Kuzey Iraklı çocukların düşlerini zenginleştiren Ali Baybürü'nün örnek alınması gereken bir uygulaması vardır. O da, her oyuncak kutunun içerisine koyduğu kağıtta yazılı olan şu dilektir: "Gürel yavrunuza mutluluk ve hayat boyu başarılar diler."

Güler oyuncağın kutularından çıkan bu dileği gören Iraklı çocuklar, Türkiye'nin savaşa destek vermeyeceği konusunda herhalde umut doludurlar!

Dünyayı ille de tüccarlar yönetecekse, diyorum ki, silah firmaları değil, Ali Baybürü gibi oyuncak yapımcıları yönetsin.

O zaman, öldürülen Iraklı çocuklar da aramızda olurlardı!

Lütfen! Sinyal Sesinden Sonra İz Bırakın!

GÜLAY BATUR

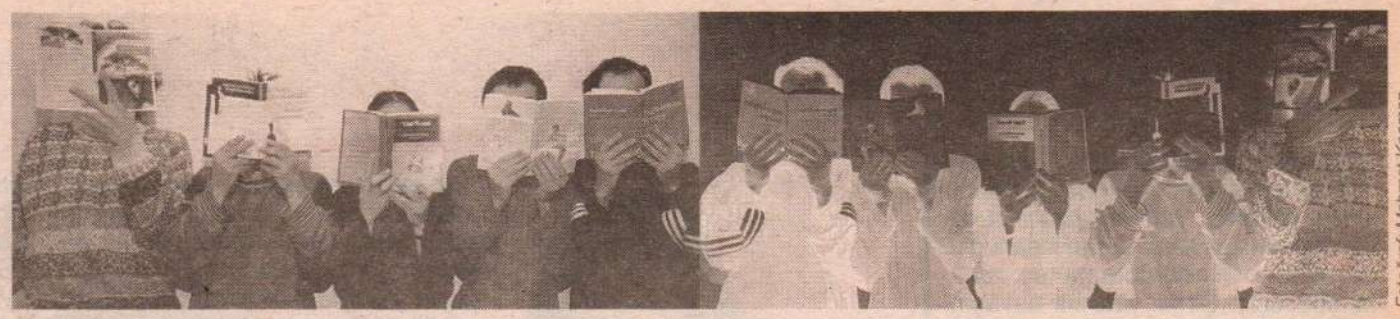
Akşamsefası

Gördüm: Bir İran filminde gördüm. Safranı süte basıp, 'zerde' kaynatıyorlar büyük bir kazanda. Koca kepçelerle karıştırıyorlar erisin diye. Sonra kâselere boşaltıp, üzerlerine ALLAH, MUHAMMED yazıyorlar. Toz tarçınla. Sonra da yiyorlar.

Duydum: Evren'in babası elektrik mühendisiymiş. AEG fabrikasında çalışıyormuş bir vakitler. Çerkezköy'de. "Gel gel İsmail abine bak!" demiş babası bir keresinde. Küçük Evren de gözünü dürbüne dayayıp, trafoda otuz sekiz bin watt elektrikle kavrulup pişen İsmail Abisinin cesedine bakmış. Daha sonra İsmail Abi'yi bir ambulansla hastaneye götürmüşler ya, dönüşte babası kızına şöyle anlatmış: "Bir bakır kokusu, bir bakır kokusu İsmail'den, burnumun direği kırıldı!"

Biliyorum: İstanbul'da Hazzo Pulo Pasajı'nın İstiklal Caddesi ağzından gir. Sağdan beşinci dükkanın önünde dur. Sırtını dükkanın vitrin camekânına ver. Üç adım ilerle. Tam orada, ayaklarının altında bir yatır var; kıpırdama ve dinle: Bu muhterem zatın adı Hazzo Pulo Dede'dir. Şimdi unutulmuş olsa da bu pasaj eskiden yaşlılar yurdu idi. Her bir odada yaşlılar kalır idi. Ancak bu yurtla işi olmayan ve adına Hazzo Pulo derler gözü yaşlı, sırtı dik bir ihtiyar etrafta dolaşır, yaşlılara yanaşır, onlarla sohbet eder, şifalar diler idi. Öyle sulu göz idi ki bu Hazzo Pulo zatı, biri ona yol sorsa iki göz iki çeşme tarif eder idi. Bir gün Hazzo Pulo'nun gözünden damlayan yaşın düştüğü yerde gül bittiğini, buruşuk ellerine değer değmez gerginleştiğini fark etti idi, yaşlılardan biri ikisi. Pasajın orta yerinde hâlâ duran tahta banka oturtup bunu, uzun kuyruklar oluşturdu idiler. Yalnız dedeyi ağlatmak gerektiğinden her biri macera veyahut mutluluk dolu hikayelerini anlattılar. Derken derken dedenin gözünde yaş kalmadı. O vakit dedeyi öldürdüler. Ve oracığa gömdüler. Malum işte, bir zaman sonra ordan bir su fışkırdı. Bel kalınlığında, her derde deva bir su. Bu şifalı su halen şarıl şarıl akıyor; ucunda bir musluk, Hazzo Pulo pasajının meydanında. Hâlâ bu sırrı bilen birkaç yaşlı o bankta oturup birbirlerine anlatır gibi yaparak Hazzo Pulo'ya duyuruyorlar hikayelerini.

HATİCE MERYEM

Fotoğraf: Mehmet Kaçmaz

Yıllardır gündemden düşmeyen bir mevzudur Korsan Kitap!.. İşin aslını faillerinden dinlemek istedik. Onlar, aynı evde yaşayan bir grup genç insan. İstanbul'un muhtelif yerlerinde tezgah açıyorlar. Deneyimli birer satıcı oldukları kadar iyi birer okurlar da. Yaptıkları işin sonuna kadar arkasında duruyorlar ve binlerce dalaverenin döndüğü bu dünyada insanlara ucuz kitap satmanın kötü bir yanı yok düşüncesindeler! Sorularımızı, yasadışı bir iş yaptıkları için isimlerini ve yüzlerini saklayarak cevapladılar.

"Bizler Yayın Dünyasının Kalorifer Böcekleriyiz"

JULİDE HAKAN

Şu sıralar korsan kitap dünyasının starları kimler?

S.K.: "Mor" birinci sırada, "Mutluluk" var, "Nefes Nefese", "Oktay Sinanoğlu"... Deniz Gezmiş ve arkadaşlarıyla ilgili kitaplar her zaman çok satanlar listesindedir. Korsan klasiği olmuş kitaplar vardır: "Yüreğinin Götürdüğü Yere Git" gibi. "Simyacı" hâlâ satılır, "Adı Aylin" de öyle.

Korsan piyasasının hedefinde hep çok satanlar mı var?

A.Z.: İlk sırada çok satanlar var. Korsan basanlar, yayınevlerinin, gazete ve dergilerin "çok satanlar" listesini takip edip, ona göre kendi kitaplarını seçiyorlar. İkinci sıradaysa marka isimler var. Mesela "Kuran'ın Şifresi kitabının yazarını kimse tanımaz; Ömer Çelakıl diye çok da güzel bir ismi var, içine de "Ben para kazanmak için yazdım bu kitabı" diye yazmış arkadaş; eh kazandı, sayesinde biz de kazandık."

Çok satan kitaplar için korsandan kurtuluş yok yani?

B.T.: Sonuçta bir yayıncılık sistemi var ortada. Korsan da tamamen bu sisteme bağlı; kalorifer ve kalorifer böceği gibi bir hikaye aslında. Eğer yayın dünyasını kalorifere benzetirsek, korsancılar da kalorifer böceği oluyorlar. Çok satanlar korsana düşer. Bunların yanı sıra, bir de marka yazanlar var. Onları ancak büyük bir yayınevinin basması, tanıtımını yapması gerekiyor. O dakikadan sonra "marka" diye bahsettiğimiz isimler ne yazarlarsa satıyor ne yazdıkları önemli değil.

Korsan işini Türkiye'de ilk kimler yapmış?

B.T.: On yıl önce patlamış bu iş. İlk korsan basılan kitaplardan birisi "Sofi'nin Dünyası". Korsan tezgahların ilki de Kadıköy'de açılmış. İlk olarak solcuların el attığı bir iş. Önce politik kitapların ve eğitim kitaplarının korsanını basıyorlar. Sonra da çok satan her kitabın! Tabii zamanla bu işte para olduğunu gören bir sürü insan korsan işine girmiş.

Z.G: Hatta bu korsan camiasında öyle tipler var ki kendileri uydurma kitaplar da basmışlar.

O da nedir?

K.Ç.: "Otuz Derste Ruhsal Güçlendirme Tekniği" gibi kitaplar, yemek kitapları. Klasiklerin tek ciltlik 100 sayfalık biçimleri var mesela. Mesela "Cinsel Pozisyonlar" diye bir kitap vardı. O kadar komik bir kitaptı ki! Cinsel pozisyonlar karikatür biçiminde çizilmiş. Altına da bir pozisyonu tarif edip, yorulunca bu noktadan sonra şu pozisyona geçebilirsiniz yazıyor. Yazana uymaya kalksanız sevişmekten vazgeçersiniz!

Nedir fiyatlar tezgahta?

A.Z.: Genellikle etiketin yarı fiyatına satılır. Aslında korsan basanlar normal etiket fiyatının yüzde on ikisine mal ediyorlar; toptancılar yüzde yirmi beşine satıyorlar; perakendecilerin de satış fiyatı yüzde kırk-elli arası oluyor.

Herkes korsan alıyor mu?

Z.G.: Korsandan kitap almamak gibi tavrı olan bir kesim de var, ben korsan okumam diyenler var. Özellikle şöyle bir soru çok sık soruluyor: "Bunlar korsan mı?" Ben "halk baskısı" demeyi tercih ediyorum.

Yazarlarla karşılaştığınız oluyor mu?

K.Ç.: Arada bir karşılaşıyoruz. Yazarlar, "Telif hakkımdan çalıyorsunuz" diye bize kızıyor.

Yayınevlerinin korsanla başa çıkabilmesi zor mu?

S.K.: Zor, hatta imkansız. Korsan satanlar yasadışı bir iş yapıyorlar, ama bir yandan da sanki meşru bir iş yapıyorlar. Yani biz sonuçta tezgah açıp başında beklerken bizi herkes görüyor, herkesle muhatap oluyoruz ama yasadışı bir şey satıyoruz; yine de bize direkt müdahale etme şansları yok.

En çok kimden kaçıyorsunuz?

Z.G.: Yağmurdan ve kardan... Asıl sorun zaten hava koşulları. Yağmur yağınca müşteri gelmiyor.

Rüşvet var mı bu işte?

G.L.: Zabıta ile bir şekilde anlaşmaya varıyorsunuz. Size belli saatler ve yerler tanıyor, o saatlerde rahatsız etmiyorlar. Polis ise rüşvet alma peşinde, en kötü ihtimalle sigaralarını alıyorsun, para veriyorsun, bir de kitap alıyorlar, "Ben bunu okuyup getiririm" diye; tabii ki getirmiyorlar!

T.T.: Bizim tezgah açtığımız yerlerin bir tanesinde iki ekip düzenli olarak en az beş milyon alır.

Günlük kazancı nedir bu işin?

K.Ç.: Ayda 300-500 milyon arası.

İlginç bir anınız var mı?

A.Z.: Var! Ben bir Yasemin Kozanoğlu anısı anlatmak isterim. Kendisinin hastasıyımdır, öğlen saatleriydi, pijamalarıyla sokağa çıkmıştı. Bizim tezgahın önünde durdu. Richard Bach'ın "Martı"sına baktı. O sırada ben pilav yemekle meşguldüm; o güzel sesiyle "Kaç para?" diye sordu. Ben pilav yediğim için cevap yetiştiremedim ve benden "hüğö" diye bir ses çıktı! Çok pişman oldum, her gün orada tezgah kurup Yasemin Kozanoğlu'na o kitabı satmak için bekledim! Bir kere de Cemil İpekçi geldi, 10-15 tane kitap aldı.

Bir korsan baskını nasıl yapılıyor?

T.T.: Bu konuda sistemli çalışma sürdürmüyorlar. Mesela Ankara'da bir operasyon yapıldı, iki yüz tezgahtar gözaltına alındı, kırkına dava açıldı ama ceza alan olmadı. Büyükbaş toptancıları yakaladıkları zaman onların birkaç yıl cezaevinde yatmaları vaki ama.

Müşteri profiliniz nedir?

B.T.: Türkiye'de belli bir kesim var, korsan barındırmak istemezler, ahlaksızca olduğunu düşünürler. Onlar dışındaki kısım, bayağı bir müşteri kalabalığı oluşturuyor.

Aksam.com.tr

Savaşa Hiç Gerek Yok

Sanat savaşa karşıdır. Tarih boyunca şiirle, şarkıyla, oyunla, filmle, romanla, yani elindeki tüm silahlarla savaşa karşı duran insanoğlu savaşları belki durduramamış, ama lanetlemiştir. Şimdi yine bir savaşın eşiğindeyiz. Yine masum çocukların kafasına bombalar yağacak, yeryüzü biraz daha kirletilecek .Vietnam'da halkı kimyasal silahlarla zehirleyen, **Hiroşima**'ya, **Nagazaki**'ye atom bombaları atan ABD, kimyasal ve nükleer silah bulundurdukları iddiasıyla Irak'a bombalar yağdırmaya hazırlanıyor. Bu kirli geleneğin sürdürücüsü olan **Bush**, hani **Eminem**'i **"çiçek hastalığından sonraki en tehlikeli şey"** ilan eden ve çocuklarımızı ondan uzak tutmamızı isteyen Bush, kandan dolar imâl eden anlayışın şimdilik son temsilcisi.

Artık susmaya zamanımız yok. Şimdi tam zamanı şarkı söylemenin. İşte rock müzisyenleri de bunu yapıyor. **Mor ve Ötesi**'nin öncülüğünde hazırlanan Savaşa Hiç Gerek Yok adlı single **Ada Müzik**'ten geçtiğimiz günlerde çıktı. Üç milyondan satışa sunulan single'ın geliri **Bağdat**'a insan kalkanı olarak gidecek **Tjp Human Shields Organizasyonu**'na bırakılacak. Single'ı seslendirenler arasında **Athena, Aylin Aslım, Bülent Ortaçgil, Feridun Düzağaç, Koray Candemir, Mor ve Ötesi, Nejat Yavaşoğulları** ve **Vega** bulunuyor. Bu projeye imza atan Aylin Aslım ve Nejat Yavaşoğulları'yla bir müzisyen ve bir vatandaş olarak savaşa karşı çıkmalarının nedenlerini, savaş sonrası neler yaşanabileceğini konuştuk.

Nejat Yavaşoğulları:

- Bir müzisyen olarak, eşyanın tabiatı gereği müzikle uğraşan bir kişinin yaptığı iş hayatı zenginleştirmek olduğuna göre, bu zenginliği yok eden şeyin yanında olmamız mümkün değil. Vatandaş olarak da kendi mütevazı yaşamını sürdüren insan, sonu ne olacağı belirsiz bir şey yaşamak istemez tabi ki.

*Türkiye'nin durumu zor. Bir yandan ağır borç altında, bir yandan da ülkemizin büyük bir zenginliği var. Dünyaya egemen olan güçler, Türkiye'nin başka yeni bir güç haline gelmesini engellemek istiyor. Bu nedenle, terör, irtica, kriz gibi şeyler eksik olmuyor. Zaten **Musul ve Kerkük**'le olan tarihsel bağlarımız ortada. Türkiye, kapısı önündeki bu oluşumdan ayrı tutulmuyor. Bölge sorunlar yumağı. Amerikalıların söz verdiği ekonomik yardımların da palavra olduğunu gördük. Bu anlamda ekonomik olarak da zor günler bekliyor bizi. Bölgedeki Arap halklarına yönelik saldırı olarak nitelenen bu savaşın sonucunda, terörün daha da tırmanacağı belli. Hedef ülkeler arasında Amerika, İsrail, belki de Türkiye olma ihtimali var. Umarım bundan sonraki nesiller için kötü bir gelecek olmaz.*

Aylin Aslım:

Savaş sadece yıkım ve ölüm demek. Bilinci açık olan her insan savaşa karşı durur. Kendi türünü sistemli politikalar geliştirip, planlar yaparak öldüren tek canlı insan. Bu çok aşağılık bir durum. Bir birey olarak savaşa karşı olmakla, bir müzisyen olarak karşı olmanın birbirinden çok farkı yok. Burada benim tek avantajım, düşüncemi daha fazla duyurabilme olanağı. Şarkı yazmak, söylemek de benim için en iyi yol. Yoksa bu bir ev kadının ya da tornacının 'savaşa hayır' demesinden daha önemli ya da daha kayda değer falan değil. Önemli olan aynı düşünceyi paylaşan insanların birlik olması, ki bu dünya tarihinde ilk kez bu kadar büyük çapta oluyor ve henüz bu konuda tepkisini koymamış insanlar için de bir ışık yakması.

Savaş ne kadar sürer, nerelere sıçrar, tahmin edemiyorum. Ya da, kötümser tahminlerde bulunmayayım diyelim. Ama dünya tarihinde sonu barışla, mutluluk ve huzurla biten bir savaş yok. **'Savaşla size demokrasi getireceğiz'** diye bir şey olamaz. Büyük ihtimalle savaş sonrası sefaletini medya yok sayıp, savaştan birkaç ay sonra hiçbir şey olmamış gibi davranacak, olanları hafızamızdan silmeye çalışacak. **Afganistan**'la ilgili en son ne zaman haber okuduk, ya da izledik? Orada neler olduğunu bilen var mı mesela? Kazanan tarafın topladığı **'savaş ganimetleri'** kirli, aldatıcı ve geçici olmuştur hep. Ama alınan her canın, yüreği yanmış her ananın laneti üzerlerinde kalıcıdır.

POPÜLER ANSİKLOPEDİ Ayla'nın "A"sı (y

1943 İzmir doğumlu. Türk Popu'nun en önemli kadın seslerinden **kestrası** ile başlamıştır. 1965 yılında, **'Balkan Melodileri Festiva** rafından yayınlandı. 1966 yılında çıkan **"Niksarın Fidanları"** ve olan **'aranje edilmiş türkü'** akımının en iyi örneklerindendir. 60' aranjman hem eski usul plaklar yapmıştır. **Özdemir Erdoğan**'ın nın Türkçesi olan **"Nereye?"** bu plaklar arasında en fazla tutulm **Mustafa Alpagut** şarkısından oluşan **"Yanan Mum / Alyanaklım** kadar taşıp **("Alma Alma Yanakları Al Gibi...")** söylenir olmuştur ya çıkan bütün plakları ile Türk Popu'nun en popüler şarkıcıları **Öpücük", Çoban Pınarı / Ay Ay Ay"** ve **"Onu Bunu Bilmem K** yarısında televizyonun da giderek yaygınlaşması ile epeyce geniş söz ettirdi; seyredenlere "tatlı" saatler geçirtti. "Hiçbir zaman "sade letlerin her bir santimetrekaresine, her zaman onlarca çiçek, yüzle re (kollarını açarak – sırtını dönerek) bize sundu. **Enis Berki** ile o yasının her zaman en gözde konusu oldu. **"Bir Çiftin Evlenmede** diklerinde, magazin basının eline yeni bir koz verdiler ve çoğu de **dır nişanlı... 15 yıldır nişanlı"** şeklinde muhasebelere girişti; gra talık sonrası genç bir yaşta kaybettik. Mekanının cennet olduğun

Kara Kedi Miyav Dedi!!!

*Kara Kedi'nin demo kayıtlarını **İhsan Apça**'nın stüdyosunda dinlediğimde resmen vurulmuştum. "İşte" dedim, "baba gibi bir rock albümü."* Geçtiğimiz günlerde *Ada Müzik*'ten ilk albümünü çıkaran ***Kara Kedi*** *umut veriyor. Müzikal alt yapısı hard rock ve metal tınılarından oluşan bu albümde, zaman zaman power metal, punk ve hiphop motiflerine de rastlanıyor.*

*Kara Kedi müziğinin yanı sıra, şarkı sözlerinin sertliğiyle de dikkat çekiyor. Aslında albümün geneli aşk şarkılardan oluşmuş. Ama börtü böcek aşklardan söz etmiyorlar. Aşkın kirli, aldatıcı, yıpratıcı, gerçek yüzüyle karşı karşıya bırakıyorlar bizi. Hem ihtiras, hem kavga, yok etme, var olma, öfke... Birçok duyguyu birden bulabiliyorsunuz. Özellikle bu şarkıları bir kadın vokalin seslendirmesi albüme çok şey katıyor. İnanılmaz sert bir üslupla, hatta son derece erkeksi söylüyor **Asena**. Genelde kadın vokaller aşk şarkısını baygın biçimde söyler, romantizm çok yoğundur. Ama **Asena** sevişir gibi değil, savaşır gibi söylüyor. Sevgilisine **"yürü anca gidersin yavrum"** diyebiliyor. Biten bir ilişkide kadınlar genelde ağlar ya, bu rahatlıyor, giden sevgilisinde özlediği tek şeyin ise **"kafasına vurduğunda çıkan ses"** olduğunu söylüyor.*

*Gerçi şarkı sözleri **Dr. Skull** olarak tanıdığımız **Alper Skull** imzasını taşısa da, Asena yorumuyla o erkek bakışını, kadın söylemine dönüştürüyor. Ama bunu feminist bir bakışla yapmıyor. Asena'nın diğer bir özelliği de, sesinin pop müziğe uygun olması. Ama albümde sözleri **Fikret Şeneş**'e ait olan **"Seveceğim"** adlı pop şarkısını cover yaparken, o ilginç vokali sıradanlaşıyor. Hayır kötü değil, hatta piyasadaki bir çok popçudan daha iyi aslında, ama rock onun vokalini daha özgün kılıyor. İlerde popa kaymasın diye söylüyorum bunları.*

karakedi

*Bunun dışında albümün mimarı olan, davul ve geri vokallerde yer alan, şarkı söz ve müziklerinin çoğunluğuna imza atan **Alper** de başarılı. Elektronik ve akustik gitarlarda **Görkem**, bas, hammond ve geri vokallerde **Bora Egemen** de çok iyi performans göstermiş.*

Akşamsefası

Her Şeyi Yalan Riya, Hayat Sanki Bir Rüya

Hakan Uzan'dan ayrıldığında hepimiz pek üzülmüştük: **"Evladım Yeşim Salkım, bakın yalnız kaldı işte, kızıyla birlikte bir başına..."** Arabesk - şarkı - türkü - fantezi" uzmanı bir babanın (**Dursun Salkım**) "popçu" kızı Yeşim Salkım'ı meğer hiçbirimiz tam olarak tanıyamamışız. Onda, bir başına olacak, yalnız kalacak göz yokmuş meğer. Attan inince eşeğe bineceğini sanan herkesi atlattı. Meğer, uçağa binmek üzere inmiş bir evvel bindiğinden; Paris'e kalkan bir uçağa.

Ancak uçak Paris'e, Yeşimciğimizin tahmin ettiği gibi çok kolay kalkmadı. Düğün, herkesin ağzının suyunu akıtmak üzere, Paris yerine burada yapılmıştı. Öyle ya, Paris'te yapılmış bir düğünün tantanasını, kim buraya kadar sızdıracaktı? Haberi gelse bile, Yeşimimizin istediği etkiyi uyandıramayacaktı. O zaman burada yapılmalıydı. Ancak güzel kızımız, **Romeo 'Onur' Arben**'in anne - baba faktörünü dikkate almamıştı ne yazık ki. Kaynana - Kayınpeder, sen kalk düğüne git, kızımızı "aman neyse geldiler" umutlarına düşür, sonra da yok protesto alkışları, yok içki dökmeler ile onca paraya patlamış düğünü bir kalemde yerlerde süründür. **Onur Air**'in hissedarları olduğu söylenen **İçli** ailesinin iki büyüğü pek ayıp etti doğrusu.

Güzel, başarılı, hırs abidesi bir kıza yapılacak şey değildi bu. Herkese yapılırdı da; Türk Popu'nun gelmiş geçmiş en iyi şarkıcıları listesinin ilk beş yüzüne girememişse bile, hiç olmazsa ikinci beş yüzlük dilimde rahat rahat bir yer kapmış, üstelik Rumeli Hisarı sahnelerinde (dosta düşmana inat) görünme başarısı elde etmiş, daha da üstelik, **Kral TV**'nin listelerinde her zaman 1 Numara (fesatlığın lüzumu yok, 1 numara her zaman 1 numaradır işte) olmuş olan **Yeşimella**'ya yapılmazdı bu. Ailenin şanına uysun diye; gelinlik (iç çamaşırları, çorap ve diğer ıvır zıvır hakkında basında hiç bilgi yer almadı, belki onlar da Paris'ten getirilmiştir) Paris'ten getirilmiş, memleketin en göğüs kabartacak insanları davet edilerek bir araya getirilmiş ama nafile... Hiçbir şey İçli çiftinin umurunda olmamış. Alkışlar, gelinliğin üzerine dökülen içkiler eşliğinde, **"Bravo oğlum, bu kadını ailemize sokabildin"** feryatları.

Biz, hepimiz, her zaman Yeşim'i çok sevdik. Parasına para katma konusunda dur durak bilmeyen herkesi çok sevdiğimiz gibi. Ama şu kaynana - kayınpeder ikilisinin bir bildiği olmasın sakın! **"Bu kadın"** derken bir beladan söz ediyorlar gibi. Ne görmüş, neye tanık olmuş olabilirler ki? **"Uzanlar'ı dize getiren biri, bize kimbilir neler yapar?"** diye ürkmüş olabilirler mi? Ya da; bir zamanlar, **"Her şeyin yalan riya, hayat sanki bir rüya, bıktım usandım senden, kavanoz dipli dünya"** diye şarkılar söylemeyi seçmiş birinin aslında doğru söylemediğini ve kavanoz mavanoz, ne dipli olursa olsun, bu dünyadaki her şey onun olana kadar rahata mı ermeyeceğini sandılar?

Aaaa... Yapmayın amcacığım, teyzeciğim, üzmeyelim gençleri... Hele bir elinizi uzatın bakalım, belki kolunuzu istemez bile.

da, Enis'in "E"si)

biri olan **Ayla Dikmen**'in müzik yaşamı 1964 yılında **Şerif Yüzbaşıoğlu Or**-ne giden Milli Orkestra'nın solistliğini yaptı. Sanatçının ilk plakları **Melodi** ta-r yıl sonra piyasaya verilen **"Mühür Gözlüm"** adlı plaklar, dönemin modası yılların sonunda Netfon firmasına geçen Ayla Dikmen, bu firmadan da hem **"Duyduk Duymadık Demeyin"** adlı versiyonunu yaptığı bir Yunanca şarkı-olanı. 1971 yılında ise en popüler plaklarından birini çıkardı. Önlü arkalı iki adlı bu plak çok fazla sevilmiş ve ikinci yüzdeki "Alyanaklım" şarkısı stadlara Sanatçı, kısa bir süre sonra da **Coşkun Plak**'a geçmiş ve buradan arka arka-an biri haline gelmiştir. Sanatçının Coşkun döneminden de; **"Aşk Defteri / arlıyım"** adlı plaklar en fazla öne çıkanlar oldu ve bu şarkılar, 70'li yılların ilk ığınlara ulaştı. Ayla Dikmen, yalnız şarkıları ile değil giydikleri ile de adından diyemeyeceğiniz (ya da "derim" diyenin ağzının çarpılacağı) bu kostüm tuva-a tüy, binlerce boncuk yerleştirildi ve şarkıcı bu "görkem"i, göğsünü gere ge-n ve **"evlilik"** ile nihayete erdirilememiş **"nişanlılık"** durumu, magazin dün-**Nişanlı Kalma Rekoru Kırarak Portresi"**ni çizme heyecanı ile 10 yılı devir-– gazete, her yılbaşında onları da unutmayarak; **"11 yıldır nişanlı... 12 yıl-**ler yayınladı, ilişkinin tarihini gözden geçirdi. **Ayla Dikmen**'i geçirdiği bir has-n kimsenin şüphesi yok.

Kırmızı Kart

Rojin'in **"Hejaye"** adlı Kürtçe single'ı, Türkçe versiyonlar ve remix'ler ile desteklenerek piyasaya verildi. Tarihi öneme haiz ve yepyeni yollar açacak olan bu single sonrası, herkes sıraya girip alkış tutacağına **"kuyu kazmaya"** başladı: **"Vay efendim, böyle söz yazılır mıymış, remix gibi bir terbiyesizliğe nasıl cesaret edilirmiş?"** Ayıp ayıp. Hangi çağdayız ve bir **"dil"** sadece tek bir **"tür"** şarkı söyleme biçimine hasredilebilir mi? **"Kürtçe"**nin eskittiği prangalar yetti artık, bırakın artık serbestçe gezinsin, **"güle oynaya"** her yere, hepimize uğrasın.

Özlü Sözler

- Hayatım kültür şoklarıyla geçti.
(Demirhan Baylan)

- Ben akışkan, değişken ve elastiki biriyim.
(Özlem Tekin)

- Çok hızlı giden bir arabaya, ya da sarışın, hokka burunlu bir kıza ihtiyacım yok.
(Demir Demirkan)

- Benim bin bir suratım var.
(Murat Yılmazyıldırım)

90'lı Dalganın En Sahici İsimleri

1- Bendeniz *("Ben Böyle Yana Yana Ne Hale Düştüm...")*
2- Yıldız Tilbe *("Bit Dersin Bitmez ki, Aşk Laftan Anlamaz ki...")*
3- Aylin Aslım ("Üzerimde Sevdiğin Mavi Elbisem...")
4- Umay Umay ("Onu Al, Beni Alma... Yanlış Anlama Bıktık...")
5- Asya ("Günaydın Günaydın En Sonunda Uyandın...")

Haftanın Grubu

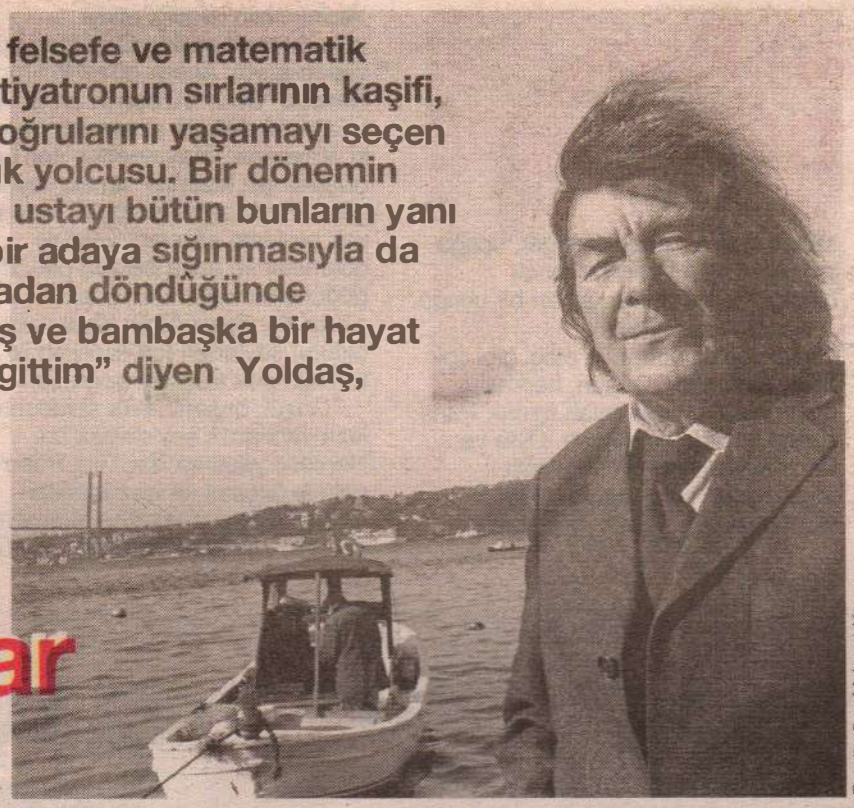
Siluetler'i, aslında haftanın maftanın değil, bütün zamanların en iyi gruplarından saymak gerekir. **Mesut Aytunca**'lı **Siluetler**, **Altın Mikrofon**'da elde ettikleri başarının rüzgarını arkalarına alarak Türk Popu'nu derinden etkileyecek işler yapmıştı. Dönemine göre, oldukça radikal formda şarkılar yapmaktayken, grubun solisti Mesut Aytunca; "her şeyi yalan riya" olan bu dünya ile baş edemeyecek ve ne yazık ki genç yaşında çekip gidecektir. Memleket, öncü bir müzisyene, "farklı" olduğu için hayat hakkı tanımamıştır.

Akşamsefası

Ergüder Yoldaş. Bir fizikçi, felsefe ve matematik tutkunu, marksizmin ve epik tiyatronun sırlarının kaşifi, kompozitör, aranjör. Kendi doğrularını yaşamayı seçen bir usta, bir müzik ve özgürlük yolcusu. Bir dönemin sevilen bestelerine imza atan ustayı bütün bunların yanı sıra, yaşadığı hayatı bırakıp bir adaya sığınmasıyla da biliyoruz. On iki yıl kaldığı adadan döndüğünde bambaşka bir Ergüder Yoldaş ve bambaşka bir hayat vardı. "Kendimle buluşmaya gittim" diyen Yoldaş, macerasını Hayvan'a anlattı:

Yapacak Çok Şey Var

Fotoğraflar: Mehmet Kaçmaz

RÜYA KUBİLAY

Kendinizi bir cümleyle anlatır mısınız?

- Çalışkanım. Yani hiç durmadan çalışırım. Örneğin müzik yazıyorum. Geçtiğimiz yaz dönemi bir müzikal yazdım. Senaryosunu da kendim yazdım. Yani kendimi tanımlayacak olsam 'çalışmak' derim.

70'li yılların müzik dünyası ile bugünü kıyasladığımızda, nasıl bir tablo çıkıyor ortaya?

- Şimdi her şey, 'oldum, yaptım, oldu'ya dayalı. Halbuki benim kuşağım öyle değil. Çok disiplinli çalışan ve bu çalışma sonucunda da başarılı olan insanlar vardı. Şimdi bu disiplin yok oldu. Şimdilerde hiç çalışmadan stüdyolara giriliyor. Kuşkusuz keyif alıyorlardır, keyif almadan hiçbir çalışma yapılamaz. Ancak hiçbir temele dayanmadan, belirli referanslara sahip çıkmadan yapılan bir müzik. Bilgisayarlar, ondan sonra disketler. O şekilde yapılıyor. Benim dönemimin özelliği ise, her şeyi kendimizin yaratıyor olması. Şimdilerde yaratıcılık yok, o ruh ölmüş.

Bunda gelişen teknolojinin etkisi var mı?

- Tabii ki. Yeni yapılanların bir özelliği yok! Kalabalık, bir gürültü. Çevre kirliliği yani. İnsan sağlığına son derece zararlı şeyler bunlar. Ustelik her yerde var kirlilik. Benim zamanımda müzisyenlerin referansları vardı, konservatuar mezunuydular. Az ama özlüydü müzisyenler. Bir de mutluydular.

Nasıl bir mutluluktu bu?

- Çalışmanın, üretmenin mutluluğu. Mesela, yarattığım her beste mutluluktur benim için.

Dünyevi meselelerle fazla ilgisi olmayan biri gibi gözüküyorsunuz...

- İnsanların diğer canlılardan farkı; değerleri. İnsanlar birbirlerini tanımaya çalışır, diğer canlılarda böyle bir merak yoktur. Ayrıca boyut analizi de yapamazlar. Bir de aşk var insanda. Birçok halk aşığında, Pir Sultan'da, Yunus'ta, Mevlana'da hep aşk teması işlenir. Aşk bir insanın, diğerini tanıyabilmesidir. İnsanın en yüce tarafı da budur. Yani benim değerim müzik yapmak. Gündelik hayatın kargaşasından bu yüzden sıkıldım.

Sizin kentten kaçıp adaya sığınmanız bir anlamda kendinizle buluşma mıydı?

- Kendimle buluşma değilse de, kendimle barışmaya gittim denebilir. Çünkü iç barışımın bozulduğunu gördüm. 'Acaba değer yargılarımda yanılıyor muyum?' gibi soruları yanıtlayabilmek için adaya gittim. Yani 'şapkamın altında, aklım başımda' gittim. Bilinçli olarak gittim, kalacağım yeri de bilinçle seçtim. Büyük de keyif aldım.

Bu münzevi sürede kente dair en çok neyi özlediniz?

- Bir şeyi özledim sadece. Bira içmeyi özledim. Çünkü orada bir bira için kasabaya inmek, oradan geri dönmek gerekiyor. İniş kırk beş, dönüş kırk beş; doksan dakika. Yirmi, yirmi beş dakika da oradaki insanlara uğrasam -tanıdıklarım çok çünkü- o günüm piç oluyor.

Dönünce kenti nasıl buldunuz?

- Öncelikle kalabalık. Sokaklar insan dolu. Herkes bir yerlere gidiyor. Otobüsler, otomobiller, insanlar. Herkes sürekli yer değiştiriyor. Ben de merak ettim. "Herkes sokaktaysa kim çalışıyor, yapılması gereken işleri kim yapıyor?" diye...

Dostlarınız, bıraktığınız gibi miydi?

- Onlarla ilişki kuramadım. 'Nerede kalmıştım' deyip, çalışmaya başladım. 70 - 75 beste yaptım. Ayrıca adada 35 - 40 tane beste yaptım.

Bir albüm çıkaracak mısınız?

- Hayır.

Öğrenci yetiştirmeyi düşünüyor musunuz?

- Hayır. Büyük bir sorumluluk. Benim yöntemim zordur.

Ürettiklerinizi dinleyiciyle nasıl buluşturacaksınız?

- Klasik müzikle halk kültürünü buluşturan, Anadolu'yu anlatan bir sahne gösterisine hazırlanıyoruz. Anlatıyı **Sunay Akın**, koreografiyi **Tan Sağtürk** yapacak. **Zara** da konser verecek. Ben de orkestrasyonu ve şefliği üstleneceğim. Önce Moskova'da, sonra Türkiye'de gösterilecek. Bu proje beni çok heyecanlandırıyor. En unutulmaz şarkılarından biri yıllar önce yaptığınız Sultan-ı Yegah.

Siz fizik eğitimi de almışsınız. Müziğinize etkisi oluyor mu?

- Evet. Özellikle orkestrasyonda işime yarıyor. Enstrümanların orkestrada değerlendirilebilmesi için onların fiziksel özelliklerinin bilinmesi gerekir. Senfoni, konçerto... Bunları sahneye yaymak fizik bilmeyi gerektirir.

Son dönem şarkıcılarını nasıl buluyorsunuz? Örneğin Tarkan...

- Halkın yüzde yetmişi sinema ve televizyonla, yüzde yirmisi mimiklerle, yüzde onu da sesli müzikle ilgileniyor. **Tarkan** hiçbir şey yapmıyor. Sinema oyuncusu gibi dolaşıyor. Arkasındakiler iyi programlıyorlar. **Tarkan** görsel bir unsur. O yüzden yüzde yetmişi yakalıyor. Müzik olarak bir değer görmüyorum onu.

Müziğinizin felsefi bir boyutu var mı?

- Ben diyalektiği yaşamına geçirmiş bir fizikçiyim. Benim dilimle 'somça'.

"Somça" mı?

- Yani, somutça benim sözcüğüm. Materyalist dediğimde mezara kadar oluyor, oysa somça dediğimde, 'somça' oluyor.

Şimdi ne üzerinde çalışıyorsunuz?

- Emar, röntgen makinesinin çıkardığı seslerin müzikal sesler olduğunu düşünüyorum. Bu seslerle senfonik bir orkestrasyon ortaya koymaya çalışıyorum.

Oldukça değişik. Peki adada olduğunuz zamanlarda kaybolan, bulamadığınız, eserleriniz var mı?

- Evet, çok. **Atatürk Senfonisi**, **4. Dünya Savaşı** ve **Midas'ın Kulakları** adlı tiyatro eserlerimin metinleri, **Genel Referans Kitabı** ve daha pek çok şey bugün kayıp. Bilenlerin yardımı beni sevindirir.

Son olarak kendinize söylemek istediğiniz bir şey var mı?

- Uzun yaşamaya dair kendime sözüm var, daha çok çalışabilmek için. Yapacak çok şey var...

eksioglu esseler

hristiyanlığa geçiş

- taygır, hayatım. biliyosun, bizim erkeklerimiz sünnetsiz olur.
- **biliyorum.. şahsen görmesem de evet, öyle oluyor.**
- bu yüzden sana sünnet derisi takacaklar.
- **ahahhahha.. şaka di mi?.. komik.**
- şaka değil hayatım. tam bir hristiyan olman için şart bu.
- **ahahha.. peki deriyi nerden bulacaksınız?..**
- müslüman olan hristiyanlar sünnet derilerini vatikana bağışlarlar biliyosun.
- **a.. hah.. bunu bilmiyodum.**
- son hristiyanlık görevleri budur şekerim.
- **ama çok mantıksız. kurban derisi mi bu?**
- hristiyan erkeklerinin müslüman olurken sünnet olmaları ne kadar mantıklıysa bu da o kadar mantıklı.
- **ama sünnet olmak sağlıklı bişey.. diskaviri de seyrettim.**
- biz diskaviri seyretmeyiz hayatım.. vatikan hiç seyretmez.
- **ben kendime deri taktırmam.**
- beni sevmiyor musun?
- **seviyorum tabi ama, çok farklı bişey bu?**
- anladım, beni sevmiyorsun.
- **hem taktırdık desek n'olur? kim bilecek?**
- ben bileceğim.. ve bu yeterli!
- **tamam tamam, peki, kabul ediyorum.**

(bir ay sonra)

- **alo meraba toygar abi, ben hüseyin.**
- merhaba.
- **abi doğru mu duyduklarım?**
- ne duydun ki?
- **el skiyle gerdeğe giriyormuşsun abi.**
- ...
- **eki eki eki..**

(dıt dıt dıt dıııt)

- n'oldu hayatım?
- **bişey olmadı canım. yine yanlış numara.**

error veriyorum:

bir dostumu görünce
hemen selam ediyorum
seni uzaktan görsem
birden error veriyorum

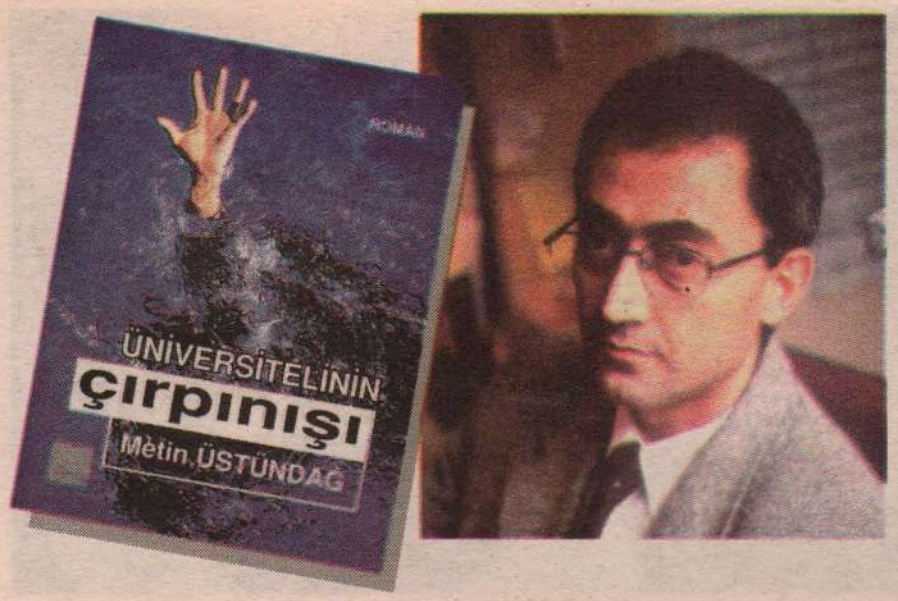
biri kofi der ise
hemen annan diyorum
sen aklıma düşünce
birden error veriyorum

sabah uyandığımda
gayet normal oluyorum
sana şiir yazarken
sık sık error veriyorum

yüksek bir ihtimalle
boşa error veriyorum
n'olursun bir cevap ver
error error ölüyorum

eyco

Akşamsefası

O, Arapgirli makine mühendisi ve romancı Metin Üstündağ. Üniversitelinin Çırpınışı onun ilk romanı. Beş altı romanı daha yayına hazır halde. Yaşadığı ülkenin sorunlarına kayıtsız kalamayarak ilk romanını yazan ve kendi yayınlayan Metin Üstündağ'la memleket, edebiyat ve adaşı met üst hakkında konuştuk.

Her Eve Bir Çırpınış

MENEKŞE TANIR

Makina Yüksek Mühendisisiniz, nasıl başladınız yazmaya?

- Mühendisim ama işsizim. Amatör olarak yirmi senedir yazıyorum. Bu benim ilk kitabım. Şu anda beş altı tane müsvedde halinde kitabım var. Yazma uğraşımı hızlandırmak için bir yayıncı bulmam gerekiyor. Hiçbir maddi geliri olmasa dahi kitabımın okunması lazım. Kitabımın yazımı iki yıl sürdü. Nerden çıktı derseniz, bu biraz birikim. Toplumun içinde olmamızdan dolayı duyduğumuz ıstırap; bir de topluma faydalı bir şeyler verebilmenin uğraşı.

Tavrınız kitabınıza yansıdı mı..

- Milenyum Türkiyesini(!) özetleyen bir roman bu! Sosyal bir çözülüş içinde olan bu toplumda yaşayan biri olarak başka ne yapmalıydım? 30 bin dolar milyoneri bir yanda, 30 milyon açlıkla boğuşan öte yanda! Ülkenin tüm vergi gelirleri 8 bin kişiye faiz olarak ödeniyor! Bir aydın olarak bu zulme sessiz kalabilir miydim?

Kendi yaşamınız, tecrübeleriniz yer alıyor mu kitabınızda?

- Romanımda oluşturduğum mühendis tipi benim idealim. Ama o benim demek çok zor, öyle bir iddiada bulunmam mümkün değil. Oradaki kahraman ideale yakın ve gerçekten sömürüye, soyguna direnen, dürüst kalmak için çabalayan gerçek bir kahraman.

Mizah dergisi okuyor musunuz?

- Çok fazla değil.

İsminizden dolayı hiç karışıklık yaşadınız mı veya bir anınız var mı?

- Kitabımın çıktığı günlerde, Ortaköy'de bir sergi açtım. "A! Metin Üstündağ" diyorlardı. Askerde de bir anım var. "Siz karikatür çiziyorsunuz" diyorlardı, "o ben değilim" diyordum. Askerin biri geldi, güzel bir selam verdi, elinde bir mizah dergisi vardı, "komutanım siz hayır diyorsunuz ama biz sizi yakaladık" dedi. Karikatürün altında Metin Üstündağ yazıyordu. Yani met üst...

Kendiniz mi satıyorsunuz kitabınızı?

- Kitabımdan bin tane bastırdım. Tezgahta sadece kendi kitabım vardı, ama polis bırakmadı. Tanıdığım olan dağıtım yerlerine bir iki tane verdim. Birkaç kitapevinde de var. Ayrıca 0212 259 47 55 ve 0532 574 76 46 nolu telefonla ulaşılırsa en kısa zamanda temin edebiliriz.

Yayınevine götürmeyi denediniz mi?

- Yayınlandıktan sonra götürdüm. Oralardan aldığım yanıtlar olumsuzdu, biz meşhur olmamış bir kişinin kitabını yayınlamayız dediler. Üzücü ama…

Okumadan mı söylediler bunu?

- Usülen, bakarız dediler. Kitabımı Radikal, Cumhuriyet Kitap gibi dergilere gönderdim. Onlardan da yanıt gelmedi.

Böyle bir işi tek başınıza yüklenmeniz zor olmuyor mu?

- Şüphesiz, ama o kadar da şerefli. Zaten bu kitabın her şeyi ÇIRPINIŞ! Konusu çırpınış, yazılması çırpınış, satılması çırpınış.. Umarım okunması değildir!

Üstat diyebileceğiniz kimler var?

- Ben kitap ayırmam. Her üstat yazardan örnek alırım. Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Fakir Baykurt, Kemal Tahir olabilir. Çok okuyorum diyemem ama iyi okuyorum diyebilirim.

Siyasi faaliyetleriniz var mı?

- Partilere girip çıktığımız oldu gençliğimizde. Sağ veya solun biraz yapay olduğu kanaatindeyim.

Yeni çalışmalarınız var mı?

- Şu anda "Kabusa Uyanış" diye yeni bir romanım var.

Kamuoyuna söylemek istedikleriniz..

- Sizlere teşekkür ederim. Üzerinize düşeni yaptınız. Meslektaşlarınızdan istirhamım şudur ki , kitabı muhakkak okusunlar, okutsunlar, eleştirilerini hiçbir sınır olmaksızın tarafıma aktarsınlar.

Lilith

MERAL ONAT

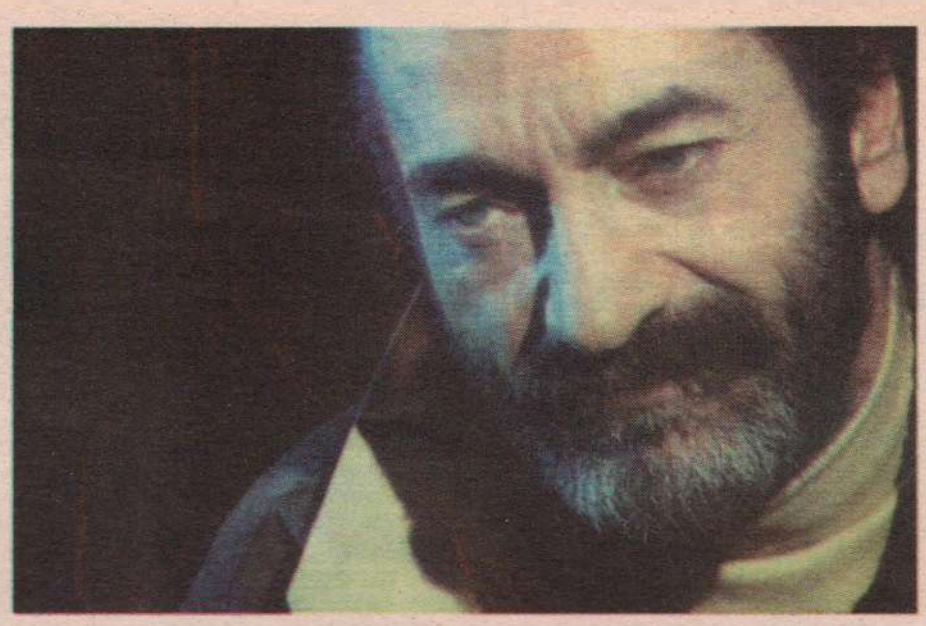
öyle veya böyle Lilith'den sonra Havva ile Adem'in bir sürü çocuğu oldu..Çocukları birbirleriyle evlendiler, ürediler..Daha en başında yapılan bu akraba evlilikleri nedeniyle geri zekalı ve hastalıklı bir insanlık yapısı doğdu. beynini tam kapasite kullanamayan nesiller bugüne kadar geldiler..

Aklımdan ne çok Lilith portresi geçiyor.. İşte tanıdığım ilk Lilith örneği ; Gülizar!.. Ama aslında adı asla Gülizar değil..Daha çok Emmanuelle…İnanamadınız mı..

Gelecek sayıda Lilith Kadınlar.. ve "Gülizar'ın Hikayesi"..

Akşamsefası

Yusuf Hayaloğlu, ressam, gazeteci, oyuncu, şair... Yılmaz Güney'le çalıştı, Ahmet Kaya'nın vazgeçilmezi oldu... Birçok sanatçının arkasındaki isimdi... 12 Eylül'ün bir silindir gibi ezdiği sol kesimin yıllarca "marş" bellediği şarkıların da yazarı aynı zamanda. Şimdilerde ise çok satan şiir kasetleri ve kitaplarıyla... Yusuf Hayaloğlu ilk defa kendisini anlatıyor...

Sokağın Şairi

FERZENDE KAYA

Sizi "Hüznün, öfkenin ve isyanın şairi" diye tanımlıyorlar.

- Bilemem... Belli başlıklarla tanımlanmayı, kategorize edilmeyi istemem. Sanatın yolunu tıkayan, ufkunu daraltan bir şeydir bu. Ben, halkın ve hayatın şairi olmayı daha anlamlı bulurum.

Bir ara "sokak şairi" olduğunuzu söylemiştiniz?

- Sanırım yanlış anlaşılmışım; ben **sokak şairi** değil, sokağın şairi olduğumu söylemiştim. İkisinin anlamı çok farklı. Sokak, halkın ve hayatın nabzını en iyi yansıtan yerdir; onu kastetmiştim. Zaten senin andığın hüzün, öfke, isyan gibi temalar da sokağın bir yansımasıdır. Sokağa sırtını dönen sanat, halka da sırtını dönmüştür; iflah etmez.

Şiiriyle en çok bütünleşen şairlerden birisiniz. Şiirlerinizdeki adam siz misiniz?

- Büyük oranda otobiyografik bir şiirdir benimkisi. Bir bakıma hayatımın estetize edilmiş bir ifadesidir yazdıklarım... Bütün duygularım, tepkilerim, huylarım aynen şiirime yansımıştır.

Bunların kaynağı nedir peki? Freud haklı mı? İnsan davranışlarının gizleri çocuklukta mı?

- Doğaya olan tutkumun, özgür ruhlu ve serüvenci yapımın, yönetilmekten hoşlanmayışımın, inatçılığımın, sabrımın, direncimin ve daha birçok huyumun kökleri çocukluğumdan besleniyor. Ama psikanalizin yanı sıra genetik biliminin ulaştığı verileri de unutmamak gerekiyor.

Biraz bahseder misiniz, geçmişten, çocukluğunuzdan?

- Savaşçı bir aşiretin çocuğuyum. 1938 Dersim isyanında adı en önde anılan bir aşiret bu: **Demanan**. Yarısından fazlası ölen veya öldürülen bu Zaza-Alevi aşiretten sağ kalanlardan biri de babam. Kaçıp Erzincan'ın Kemaliye (ünlü ve eski adıyla Eğin) ilçesine yerleşiyor. Başlangıçta çok sıkıntılar çekiyor, odun kırıyor, duvar örüyor, dam loğluyor, bahçe kazıyor filan. Kullanılmayan eski bir ahırı düzeltip orda barınıyor. Annem beni doğurduğunda kimse yok yanında. Öyle tek başına, çırpına çırpına doğuruyor beni, vahşi bir kısrak gibi. Oysa o bir ağa kızı. Bu yoksul ve sürgün yaşamı hazmedemiyorlar. Bir kartalı kafese tıkmak gibi bir şey bu.

O kafesten nasıl çıkabildiniz?

- Eğin, Munzur dağlarının son yamacında, Fırat'ın oyduğu derin bir vadiye kurulmuş, yemyeşil bağlarla donanmış şirin bir kasaba. İstanbul'a çok göç vermiş ve bu yüzden bağların, evlerin bir kısmı boş kalmış. Eğinliler Türk ve sünni. Ama annemi ve babamı çok sevdikleri için onları üç katlı ahşap bir konakla ona ait bahçelerin bakımı ve ürünlerin toplanması karşılığı bir çeşit yarıcılık teklif ediyorlar. O zaman kafesten çıkıyoruz işte. Benim çocukluğum konağın boş odalarında gizli dünyalar kurarak, bahçelerde koşturarak, ağaçlara tırmanarak ve Fırat'ın dalgalarıyla oynaşarak geçti. Yerinde duramayan şımarık taylar gibi... Ta ki on bir yaşıma kadar.

On bir yaşında önemli bir değişiklik olmalı?

- Hem de çok! Hayatımdaki beş önemli değişikliğin ilk olanı. İlkokula başlamadan gazete okuyacak kadar ilerlediğim için birinci sınıfı atlayarak direkt ikinci sınıftan başlamıştım. Kasabaya sığmayacak kadar zekiydim. Kaymakamın ısrarıyla Erzincan'a gönderilip parasız yatılı sınavına sokuldum ve bir puan eksikle Türkiye ikincisi oldum. Yuvadan uçma zamanım gelmişti.

İstanbul günleriniz başladı...

- Aynen öyle. Üç gün süren bir posta treni yolculuğuyla Haydarpaşa'ya adım attığımda martıları, vapurları, denizi ilk defa görmenin heyecanıyla dilim tutulmuştu sanki!. Babam beni Haydarpaşa Lisesi'ne kaydedip geri döndükten sonra yatakhanedeki ilk gecemin penceresinden sabaha dek İstanbul'un ışıklarına bakıp ağlamıştım. Ben on bir yaşında, tek başına, kasabalı bir çocuktum. İstanbul ise kaç bin yaşında, çok kalabalık ve cehennem kuyusu bir İstanbul'du!

Nasıl başa çıktınız o cehennem kuyusuyla?

- Hiç başa çıkamadım ki. Hep yendi beni İstanbul! Hep hırpaladı, hep dövdü! Kaç defa kaçıp gittim... Her defasında tatlı yalanlarla geri çağırıp yine kucağına oturttu, yine dövdü... Böyle böyle gerçek hayatı öğrendim. Buruk hüzünleri, kırık ayrılıkları, yenik aşkları, buruk yalnızlıkları öğrendim. Düşüp kalkmaları, yıkıp yapmaları, parçalayıp bütünlemeleri, bitirip başlamaları öğrendim. Susmaları, ağlamaları, şişeye sığınmaları, tren yollarında bağırmaları öğrendim. Sevişmeyi, dövüşmeyi, direnmeyi, savaşmayı öğrendim!.. Böyle böyle kendimi öğrendim.

Yatılı okul yılları bir hayli zor geçmiş olmalı...

- Okulda on bir yaşından yirmi iki yaşına kadar iki bin beş yüz civarında öğrenci bir arada. Sınıflar 60-70 kişilik. Büyükler küçükleri sürekli dövüyor, eziyor. Hocaların en genci 50 yaşında; ne şefkat var ne merhamet. **Haydarpaşa Lisesi** ünlü **Hababam Sınıfı**'na ilham vermiş bir lise zaten. Ama sosyal faaliyetlere ve spora çok önem veriliyor. Ben okul tiyatrosundan, duvar gazetesine; müzik orkestrasından, atletizm futbol takımına kadar bütün faaliyetlerin içinde aktif olarak yer alıyorum ve ancak bu şekilde yırtmaya çalışıyorum. Ne var ki dersleri çok ihmal edip sınıfta kalarak parasız yatılı hakkımı kaybedince iki yıllık **Elazığ Lisesi** serüveninden sonra tekrar dönüyorum. Bu kez okulun ve **Fenerbahçe genç takımının kalecisiyim** ama bir topa çakarken burnum kırılınca spor hayatım orda bitiyor. Böylelikle kendimi tamamen müzik, edebiyat ve resme verdiğim yeni bir dönem başlıyor... **Güzel Sanatlar Akademisi'ne** dek uzanan...

Siz, Akademi'den önce de zaten profesyonel olarak resim çiziyor muşsunuz...

- 16 yaşımdan itibaren resimden para kazanmaya başlamıştım. Kısa süreli akademi sürecinden önce de, sonra da resim atölyem vardı. Yüzlerce kitap dergi kapağı, afiş, poster, amblem çizdim. 5 kişisel, 3 karma resim, heykel sergisi açtım. O zamanki **sol mücadele resimlerinin, mitinglerin ve 1 Mayıs afişlerinin** çoğunu ben yapıyordum. 16 yıl bu şekilde yaşadım.

İlk siyasi bilince o zamanlar mı vardınız?

- Lisedeyken Batı edebiyatından okumadığım eser, Batı müziğinden dinlemediğim plak kalmamıştı neredeyse; tam bir Batı kültürü hayranıydım. İlk sarsılmam **Deniz Gezmiş** ve arkadaşlarının asılmasıyla ol-

du. Sanki yüreğim cehennem ateşiyle kavruluyordu. Bu kez çılgınlar gibi devrimci kitaplara dadandım ve hayatımın bütün akışı değişti. Genetik kimliğime geri döndüm, bütün bildiklerimi parçaladım ve kendimi yeniden inşa ettim.

Yılmaz Güney'le ne zaman tanıştınız?

- O şöyle oldu. Çok yakından tanıdığım **Adil Satmış, Toptaşı Cezaevi'nin** müdürüydü. Odasında her gün saatlerce sohbet eder, Antep fıstığıyla viski içerdik. Çoğu zaman aynı cezaevinde yatan **Yılmaz Güney**'i de çağırırdı, ona konyak ikram ederdi. Yılmaz abi konyak ve çikolata severdi, çok alçak bir ses tonuyla konuşurdu, dirseklerini dizlerine dayayıp avuçlarını iki yana açarak saatlerce projelerinden bahsederdi. İnanılmaz kibardı ve hep gülümserdi. Beni ince ince süzer, konuştuğum zaman büyük bir merakla dinlerdi. Gözleri rahatsızdı. Ona ahşap ve aydıngerden bir abajur yapmıştım. Üzerine "Her yeni gün yeni bir sınavdır" yazmamı istemişti, çocukça sevinmişti.

Birlikte çalışma isteği Yılmaz Güney'den mi geldi, nasıl oldu?

- O dönemde senaryosunu yazdığı **Sürü** filminin çekimlerine başlamıştı ve setten gelen olumsuz haberlere içerliyordu. Kendine ait **Güney Filmcilik**'te, kendi bilgisi dışında işler çevriliyordu. Kendi ismiyle yayınlanan **Güney dergisinde**, birkaç fraksiyon cirit atıyor, kendi inisiyatifi dışında, savunmadığı siyasi görüşler yer alıyordu. Tam bir kaos içindeydi. Cezaevine sık sık şair Nihat Behram geliyordu ve uzun görüşmeler yapıyordu yeni bir başlangıç için. Sonunda Yılmaz Güney işareti verdi ve ani bir darbeyle Güney Filmcilik'e el koyarak herkesi, her şeyi tasfiye etti. Birlikte çalışacağı yeni kadrosunu titizlikle seçmişti. Kitap, dergi, afiş, kartpostal, takvim gibi basılı ürünlerle ben ilgilenecektim. Filmlerle **Erol Gözmen,** büro ile **Neyyire Özkan,** çalışma programları ve idari işlerle **Fatoş Güney...** Bizim çalışmalarımızı kurgulayan, yönlendiren ve Yılmaz Güney'le bire bir istişare ederek son sözü söyleyen kişi de **Nihat Behram** olacaktı. Nihat aynı zamanda Yılmaz Güney'in siyasi görüşlerini dergiye aktaran, teorik yazıları yazan ve muhtevasını seçen kişiydi. Yeni bir süreç başlamıştı artık. Dergiyi 30 bin tirajlara çıkardık, bütün kitaplarını yeniden bastık; takvimlerini, kartpostallarını yayınladık. Bütün filmlerini elden geçirip temizledik. **Sürü** ve **Düşman** gibi Türkiye sinemasına damgasını vuran iki muhteşem filmi tamamladık. 5 kişilik çekirdek kadroyla inanılmaz işlerdi bunlar.

Arkadaşlığımıza güvenerek rica ediyorum. Yılmaz Güney hakkında kimsenin bilmediği bir anıyı anlatabilir misiniz?

- Çok oluyorsun ama hatırını kırmayayım. Yılmaz Güney'in gerçek soyadı Pütün olduğu için **İmralı Yarı Açık Cezaevi'ne** naklettirilmesi hukuken pürüz yaratmamıştı. **Cezaevinden Mısır Çarşısı**'ndaki İmralı satış mağazasına motorlarla, adada mahkumların ürettiği reçeller, zeytinler, yağlar, sabunlar vs. getirilirdi satılmak için. Yılmaz Pütün de tayfalardan biriydi. Genellikle hava muhalefeti yüzünden motorun dönüşü ertelenirdi ve Yılmaz abi arabayla gizlice Moda'daki evine götürülürdü. Bazen günlerce evinde kalırdı. Hatta bazen çekimi süren Düşman filminin setine de gider, filmi denetlerdi. Buna rağmen, yani istediği zaman kaçma olanağına rağmen bunu aklından bile geçirmezdi. Yılmaz Güney'in vatanından kaçan bir hain olduğunu söyleyenler işte bunu bilmiyor. O vatanının cezaevlerini bile seven, halkından uzak bir cenneti bile istemeyen gerçek bir yurtsever, eşi olmayan bir yiğitti! Şunu adımı bildiğim kadar biliyorum ki o kaçmadı, onu kaçırttılar; kaçmaktan başka seçenek bırakmadılar. Lanet olsun!.

Yılmaz Güney'le ilk ayrılığınız nasıl oldu?

- 1979 sıkıyönetim ilanında bütün sol yayınlar toplatıldı ve kapatıldı. Nedense bizi unutmuşlardı. Biz de kendimize yakın gördüğümüz siyasi gruplarla ortaklaşa bir intiharbildirisi yayınlayarak son sayımızı çıkardık ve kapandık. Artık mücadele illegal zemine kaymak zorundaydı. Bu süreçte korsan yayınlar çıkarmaya başladık, cezaevi çıkışlı bir sürü arkadaş bize katılmaya başladı. Örgütçülüğe karşı çıkarken kendimiz bir örgüt olmuştuk nerdeyse. Bense mücadelemi sanat aracılığı ile yapan demokrat bir adamdım. Örgütlü sekterizme karşı samimi tavrımı koydum ve kimseyi incitmeden yolumu ayırdım.

Yeni yolunuz sizi nereye çıkardı?

- Yeni yolu henüz döşemeye başlamışken **12 Eylül darbesi** geldi. Devrimci, demokrat, eylemci, barışçı ayırmadan hepimizi toplayıp içeri tıktı. Yalnız bizim aileden bile dört kişi içeride, üç kişi firardaydı. İnanılmaz bir insan avıydı, inanılmaz bir kıyımdı. Cezaevlerini tıklım tıklım doldurmuşlardı, cezaevinin önünden geçenleri bile tutup içeri atmışlardı.

İçerdeyken "Hani Benim Gençliğim?" dediniz, "Kod Adı Bahtiyar"ı yazdınız. Çıkışınızda ve sonrasında neler var?

- Çıkarken de **"İçerden Çıkan Adam"**ı yazdım. 12 Eylül'ün etkileri hala sürüyordu. Ortalık toz dumandı, herkes bir yana dağılmıştı. Sardunyalarımızın üstüne kar yağmış, sazımız duvarda paslanmıştı, güzelim şarkılar yağmalanmıştı ve üstelik arama korkusuyla bütün kitaplarımız, şiirlerimiz, fotoğraflarımız, kısaca bütün anılarımız sobada yanmıştı. Dostlar ve sevgililer yüz çeviriyordu. Ayak oyunları, sinsi tavırlar açığa çıkmıştı. Bir ihtilal kadar yalnızdık ve sanki biz bu ülkede hiç yaşamamıştık!. Böyle bir ortamda bin bir badireden aşarak yeniden resim atelyemi kurdum ama **sol müşteri** kalmamıştı. Atelyeyi dönüştürdüm ve takı modelistliğine başladım Nişantaşı'nın süslü mağazaları için. **Emel Sayın**'dan **Seda Sayan**'a kadar bir sürü sanatçıya da sahne aksesuarları ve takılar yaparak ayakta durmaya çalıştım.

Sanıyorum Seda Sayan size borç da takmış. İbo Show'da bir ara mevzusunu yapmıştınız.

- Önemli bir miktar değildi, dalgınlığa gelmişti. Seda hanımla birlikte İbo Show'a katıldığımda latife olarak söylemiştim. **İbrahim Tatlıses** de fırsatı kaçırmayıp üstüne atladı. Kadıncağızın fi tarihindeki 30 bin liralık borcunu bir anda 300 milyona çıkardı. Ben de tahsilat görevini kendisine havale ettim ama ne oldu bilmiyorum. Boş ver, almasan da alacaklı olmak güzel şey...

Yerimizi aştık, Ahmet Kaya olayına sıçrayalım isterseniz...

- Senin kitabında var onlar... Ahmet, damatla alakası olmayan bir damat adayı olarak girdi hayatıma. **Kızkardeşim Gülten**'le işi pişirmişler, Gülten getirip bana tanıştırdı. İlk görüşmeye kucağında rakı şişesiyle gelince daha baştan kanım ısındı. Sonra uzun bir yolculuğa çıktık üçümüz. Resimlerle, şiirlerle, bestelerle beslenen; seyahatlerle, konserlerle, çekimlerle süslenen ve kavgalarla, kırgınlıklarla, ayrılıklarla uslanan ve fakat en derin yürek hücrelerine kadar sızmış muhteşem bir dostluğa yaslanan bir yolculuktu bu... Ama heyhat!.. Olmasaydı sonumuz böyle!

Çok şey paylaştınız Ahmet Kaya'yla...

- Şarkılarının yüzde yetmişini, yaşamının yüzde ellisini, rakısının yüzde otuzunu, eşyasının yüzde onunu, parasının yüzde birini, yar yanağının yüzde sıfırını... Ama yüreğinin ne kadarını paylaştım bilemiyorum çünkü o yüreğini 3 milyar dünyalıya bölmüştü...

Dediğiniz gibi "Başım Belada" kitabında bol bol Ahmet Kaya sürecini anlattınız. Sizden kitapta olmayan özel bir anı daha istesem ayıp olur mu?

- Ayıp olmaz da çok olur. O zaman bunu da değerli dostlarım Metin ve Meryem için anlatayım. Bir gün bardan çıkmışız, sarhoşuz, Ahmet arabayı zorlukla kullanıyor. Sabahın saat 4.30'u, yollarda kimse yok. Ortaköy'ün orda pejmürde kılıklı bir adam yalpalayarak yol ortasına yakın yürüyor. Ahmet adama yanaşıp durdu, **"Gözüm nereye gidiyorsun?"** diye sordu. Adam döner dönmez tanıdı Ahmet'i. **"Eve gidiyorum Ahmet Abi"** dedi. Nerde oturduğunu sorup **"Sarıyer"** cevabı alan Ahmet **"Yahu Sarıyer 30 kilometre, nasıl gideceksin böyle?"** diye şaşırdı. **"Ne yapalım abi, param kalmamış"** cevabıyla karşılaşınca **"Gel seni götüreyim gözüm!"** dedi. Adam bir arabaya, bir üstündeki pejmürde ve kirli elbiseye bakıp **"Olmaz Ahmet abi, arabayı kirletirim!"** deyince Ahmet, arabayı durdurup indi. Üzerindeki bir hafta önce Paris'ten getirdiği harika pardesüyü bir çırpıda çıkarıp adama giydirdi. Adam daha itiraz edemeden onu arka koltuğa itip arabayı gazladı. Sarıyer Çayırbaşı'nda bir gecekondunun önünde durduk. Adam binbir kere teşekkür edip pardesüyü çıkartarak Ahmet'e geri vermeye çalışıyor, Ahmet zorla geri giydiriyordu. Görenler kavga ediyorlar sanacak kadar didiştikten sonra Ahmet son bir hamleyle galibiyetini ilan etti. O sıra ben de adama biraz para vermeye çalıştım. Ahmet kulağıma eğilip **"Tamam, bırak..."** dedi. **"Ben pardesünün cebine 100 milyon bıraktım. Eve gidince görür. Açıktan verseydim almayacaktı!"** dedi. Dönüş yolunda ikimiz de hiç konuşmadık. Bir ara baktım Ahmet'in kirpiklerinde iki damla yaş vardı. Cam açık değildi, gözüne rüzgar kaçmamıştı.

Sonra hepimizin bildiği ve hala içimizi acıtan o hazin sona gelindi. Acılarınızı yeniden deşmek istemiyorum. Ama Ahmet Kaya'dan sonra siz şiirlerinizi kendiniz seslendirmeye başladınız ve ilk kitabınızı da yayınladınız. Nasıl gidiyor?

- Ahmet benim mikrofonumdu, onunla ulaşıyordum kitlelere. Kendi yüzümü hiç göstermedim, kendi sesimi hiç kullanmadım, çünkü bilinmeyi, tanınmayı sevmiyordum, halkın içinden besleniyordum. Ama mikrofonum susturulunca bu kez onun bıraktığı yerden benim sürdürme mecburiyetim çıktı. Halk da beni benimsediği için yola devam edeceğim. Kasetlerim 300 bin satıyor. Kitabım 6 ayda 20 baskı yaptı. Ve hayatımda ilk defa bir dergide yazma kararı aldım.

Artık Hayvan Dergisi'ne yazacaksınız...

- Eee, güzel adama, güzel dergi yakışır ne yapalım? "Hayvan" için bir hayvanlık yapmaya değmez mi? Dünyayı kirli insanların kirli elleri kucaklayacağına, masum hayvanların yumuşacık tüyleri okşasın. Keşke hepimiz, hayvanlar kadar insan olabilseydik! Espri bir yana Öküz Dergisi eskiden benim tek okuduğum dergiydi ve hep orda yazmak için gıpta ederdim. Tam başlayacaktım, kapattınız. Neyse ki çok sürmedi ayrılık. Seni, Meryem'i ve kadronuzu seviyorum. Met Üst'e elbette ki ayrıcalık tanıyacağım. Onu öyle çok benimsemişim ki, kız olsaydım ancak ona hayran olurdum. Ama o platonik bir aşkla... Şimdi size yazacağıma göre nikahın kerametini göreceğiz! Son sözüm: Bak Met Üst, şunu bil ki, ezdirmem sana kendimi! Kafana sıkar, gene de gitmem!

Kadınları Tanımak Edebiyat ve Porno

HÜRKAT NAZAROĞLU

Getirdiklerini hızla okudum, gözlerine baktım. Benden iyi şeyler duymak istiyordu. "Fikir güzel" dedim, "kadınları iyi tanıyan yazar imajı büyük iş yapar.."

Gülümsedi. "Ama.." diye devam ettim, "ama çok çalışman lazım. Bu yazdıklarınla olmaz!"

Önümdeki dosyadan rastgele satırlar okumaya başladım: **"Kadınlar çiçektir. Hangi kadın koklanmak istemez?.. Kadınlar nadide kelebekler gibidir. Avucumuzda sıkarsak ölürler.. Kadınlar aşık oldukları zaman asabi hareketler yaparlar.. Kadınlar güneş gibidir, üşürüz yokluklarında.."**

Biraz sertleşmem gerekiyordu. "Üşürüz yokluklarında, haaa.. Cümleyi devirince iş mi yapmış oluyorsun? Ne bunlar? Bunlar ne! Kadınlar çiçekmiş.. Nadide kelebekler gibiymiş.. Saatli Maarif Takvimi'ne mi satacağız bu lafları? Yoksa zaten oradan mı çaldın?"

"Hiçbir yerden çalmadım, çaldıklarımı değil yaşadıklarımı yazdım!" diye cevap verdi. Dikbaşlıydı, kişilikliydi. Bu tarafını severdim.

"Neyi yaşadın?" diye bağırdım. **"Hangisini yaşadın? Kadınları buket yapıp kokladın mı? Hangi kadını avucunda sıkmak suretiyle öldürdün? Bak burada kadın yok şimdi, üşüyor musun? Bana bunları getirme, şehirli kadın getir, seks getir, ilişki getir, aynı getir, gözlem getir!"**

"Nasıl yani?" dedi. "Kadınlar ayakta işeyemez.. Böyle şeyler mi?"

Sesimi yükseltince "Gerçekten ayakta işeyemiyorlar, biliyorum, halbuki biz işiyoruz, çok enteresan yaaa, onlar işeyemiyor biz işiyoruz.." gibi bir şeyler geveledi.. Ayağa fırladım, sert bir hareketle büronun kapısını açtım. O zaman henüz kırlaşmamış olan sakallarına iki damla yaş süzüldüğünü gördüm kapıdan çıkarken. Arkasından "Yine de en iyisi işeme meselesiydi!" diye bağırdım.. Masama otururken benim gözlerim de dolu dolu olmuştu..

Büronun bir köşesinde tartışmayı sessizce izlemiş olan dostum "Keşke benim yanımda yapmasaydın" dedi, "ama haklısın belki de. Bu çocuktan bir şey olmaz. Zaten bir daha da senin yanına gelmez.."

"Hayır" dedim, "bu çocuk geri dönecek ve çok ünlü bir yazar olacak.."

O çocuk geri döndü ve çok ünlü bir yazar oldu..

Burada iki alıntı yapmak istiyorum. İngiliz edebiyat kuramcısı T.L. Wilkins "Okurun kendisini yapıtın kurgusallığı içinde düşleyebildiği ve/veya düşlemleyebildiği koşulda yapıtla okur arasında yatay içselleştirme düzlemi yaratılmış ve/veya üretilmiş olur" saptamasında bulunuyor. **Fransa Kitap Dağıtım Şirketleri Birliği Eşbaşkanı J.Mordieux ise "En büyük ekmeği kadınların yatakta okuyabileceği kitaplardan yedik, başka türlü olsa başka türlüsünü söylerim"** diyor ve sitemde bulunuyor: **"Aynı tipte kitaplar erkekler için de yazılsaydı, bugünün porno imparatorları yanımızda şoför olarak çalışırdı. Evlerine daha az ekmek götürürlerdi ama helâl ekmek götürürlerdi. Onlar da toplum kurbanı.."**

Mordieux'nün sözleri ilginç ama bu deneyimli dağıtımcı, kadınların da porno endüstrisine küçümsenmeyecek miktarda para akıttığını görmezden geliyor.

Peki kadınların yatakta okuyabilecekleri kitaplarla porno arasındaki sınır nerede başlıyor, nerede bitiyor? Porno deyince akla öncelikle filmler gelir ama ben kitaplarla filmleri karşılaştırmak niyetinde değilim. Yalnızca üsluptan ve dilden söz ediyorum.

Birkaç örnek üzerinden çalışalım..

"Sabaha kadar mala vurdum!" Gündelik hayatta maalesef sık karşılaştığımız türden, hayli basit bir ifade.. Biraz zenginleştirelim: **"Sabaha kadar mala vurdum. Bu var ya, yapıştı çarşafa yeminle.."**

Peki, şuna ne dersiniz: **"Gecenin bozgunu başlayıp da sabahın ilk ışıkları yorgun gece lambasından görevi alana değin savruldu bedenlerimiz; o daha ürkekti, bense bedenimi dizginlerinden boşanmış şehvetime teslim etmiştim. Yorgun, dingin, öylece serilmiş kalmıştı.."**

Aynı şeyi anlattık ama mala vurmak nerede, bedenlerin savrulması nerede.. "Bu var ya, çarşafa yapıştı yeminle.." nerede; yorgun, dingin, öylece serilip kalmak nerede.. İşte edebiyat dili ve edebî anlatımla gündelik dilin ayrıldığı ya da ayrıştığı nokta..

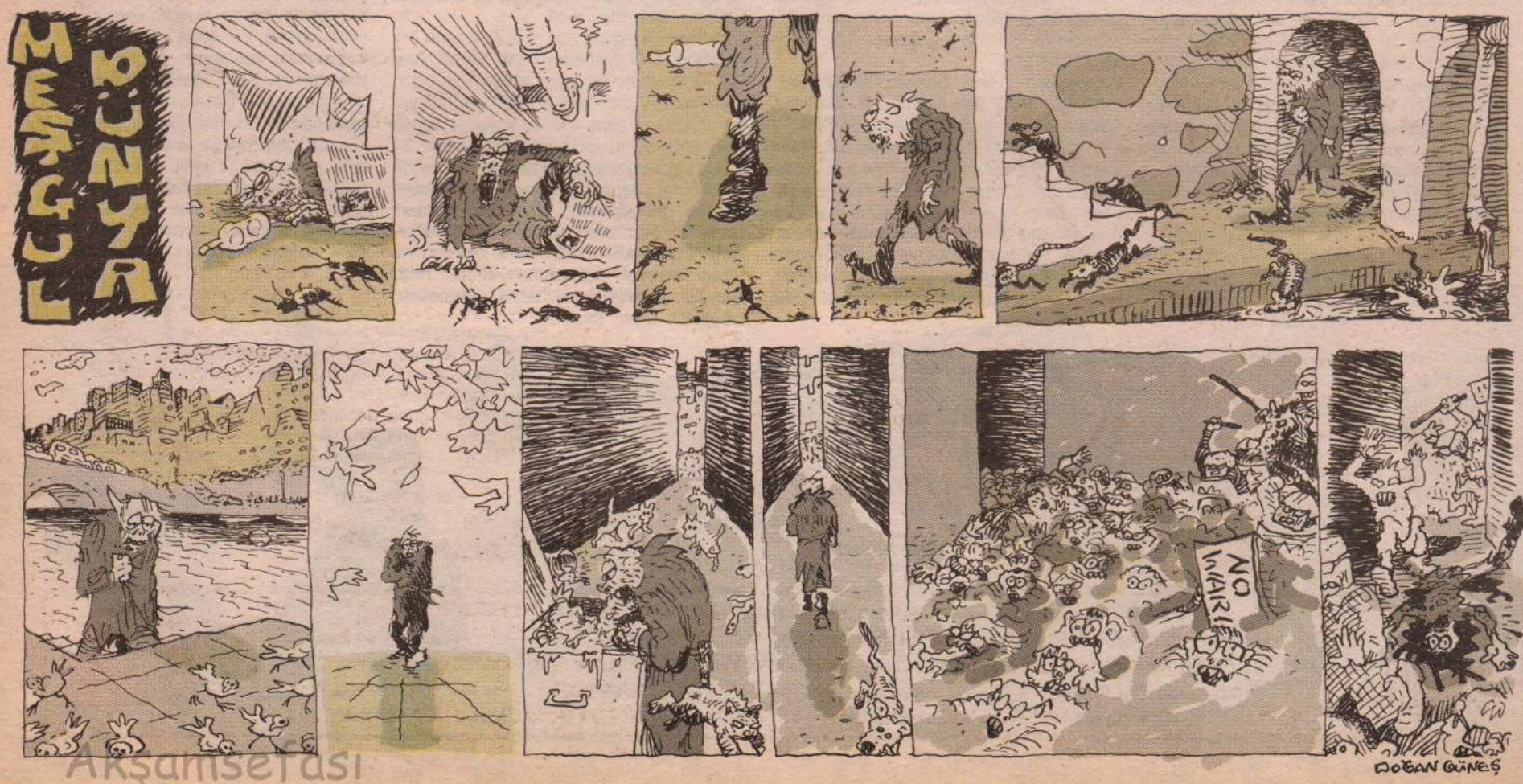
Bir örnek daha: **"Bende yalan yok, paso otuzbire vurdum bu aralar, n'apim yani?"**

Bunu şöyle de ifade edebiliriz: **"Bir şeyleri gizleme yükünden kurtulmuştum hiç değilse. İtiraf etmiyordum, varoluşum bir itiraftı artık. Başkalarıyla, ötekilerle yaşanmışlıklar biriktirmek geride kalmıştı, kendi düşlerimle yaşıyor, tatmini ve hazzı kendi bedenimde arıyordum. Yapacak başka bir şey yoktu, umarsız bir insanlık haliydi bu.."**

Geçen derste değindiğimiz underground dil ve edebiyat ayrı bir mesele, o konuya ilerleyen haftalarda tekrar geleceğiz. Bu verdiğimiz örneklerle, yine geçen derste üzerinde durduğumuz bir noktayı vurgulamış oluyoruz: Ne anlattığımız kadar nasıl anlattığımız da önemli.

Her türün gerektirdiği bir anlatım biçimi, her türün gerektirdiği bir dil kullanım biçimi var. Pornoda ve duyarlı edebî eserlerde aynı dili kullanamayız. Porno filmlerin şu klasik sahnesini düşünelim: **Patron odada sekreteriyle sevişirken içeriye karısı ya da bir başka şirket çalışanı giriyor, eylem grup sekse dönüşüyor. Burada patronun karısına "Toplumun üzerimize eğretilediği kimliklerimizden ve genelgeçer ahlaki kalıplardan soyutlanıp yalnızca tensel hazza yönelelim vs." demesi hoş kaçar mı? Patron "Gel yavrum, bu mal ikinize de yeter!" gibi bir şeyler diyecektir. Aynı durum, ters yönde, duyarlı edebî eserler için de geçerlidir..**

Peki duyarlı edebî eserlerde ne anlatacağımızı ve nasıl anlatacağımızı hangi ölçütlere göre belirleyeceğiz? Ve yazının başında aktardığım anının devam nasıl geldi, yazarımız nasıl meşhur oldu? Hepsini gelecek sayıda bulabileceksiniz..

Akşamsefası

HAYVANART BAHÇESİ

Mektup Adresi: İstiklal Caddesi Turhol Han No:373 Kat:4 Daire:7 / 80800 Beyoğlu - İstanbul • **Fax:** (0212) 293 32 79

Düşüncelerimi,
görüşlerimi paylaşmayı seviyorum.
Ama bir tezatlık var, sol görüşlü arkadaşlarım
FAŞO der, sağ görüşlü arkadaşlarım
KOMÜNİST der. Bir de insanları dinlediği müziğe,
okuduğu kitaba, seyrettiği filmlere göre damgalamazlar mı!
Ahmet Kaya dinlerim, Nazım Hikmet okurum, Yılmaz
Güney filmleri seyrederim, sen vatan hainisin,
komünistsin derler. Yahu ezilmişliği, sömürülmüşlüğü
tema eden şarkılar dinlemek, kitaplar okumak, filmler
seyretmek komünistlikse ben komünistim, ÜLKÜDAŞ.
Anlamayan haftalık paldır kültür dergisi Hayvan'ı
okusun. Her şey ama her şey gönlünüzce olsun.

Aziz Borluoğlu
Mersin

Daha
Karşımdaki insanı
Tanımadan,
Ona,
Kalbimin bütün
Kapılarını
Pencerelerini
Açıyorum...
Sonra kalbim
Cereyanda kalıyor

Melis Uzun
İstanbul

Artık hiç de umutsuz
değilim, bu ülkeden
ve insanlardan...
Çünkü artık
Hayvan Dergisi var.

Filiz Yılmaz
Bursa

İnandığımız değerlerin
arkasında kol kola,
yürek yüreğe, sımsıkı
durduğumuz günleri,
saf aşkı, sadâkatı
kitapları, börtü böceği,
koşulsuz sevmeyi
özlüyorum.

Sakine Atasoy
Sivas

Çölde
bir kutup ayısı
Genelev açmış.
Kapısında bekliyor.
Cama astığı kağıtta:
"Havalı Bedevi
Yukarıda" yazıyor.

Tuna Köksal
Konya

yola çıkmak gerek
diyerek
kangren kentlerden
kaçış
kendinden kaçış
değil...
trenlerin suçu yok
bütün suç rayların

Yunus Öztürk
Ankara

Öyle bir ilişki
olmalı ki bizimkisi,
İkimiz de birbirimizi
hak etmeliyiz.
Ne birbirimizden eksik,
Ne birbirimizden fazla.
Öyle çok sevmeliyiz ki
birbirimizi
Ne hak ettiğimizden eksik,
Ne de fazla olmalı bu sevgi.
Ve en az
birbirimiz kadar
Güzel insanlar
olmalıyız.

Özcan Demir
İstanbul

Bir gün
ölüm döşeğinde,
beni çağıracaksın.
Gerçek aşkın yüreğimde
olduğunu
anlayacaksın.

Mert Yüksel
Denizli

Öküz'ü çıkardınız,
gururla
"Ben Bir Öküzüm" dedim.
Hayvan'ı çıkardınız,
yine gururla
"Ben Bir Hayvanım" diyorum.
Kelimeler sizinle arınıp
güzelleşiyor.

Cevriye Tokuş
Urfa

Kapı çalmak bilmez
bir postacıydı sessizliğim.
Adressiz zarfları
dün de bıraktım.
Denizi olmadığını unutup
bu şehrin,
balık olmaya kalktım.

Gürdal Erdost
Ankara

Siz ne yapıyorsunuz da
İnsanlara,
insanlar sizin
dergilerinizde en mahrem,
en masum, en insan
halleriyle görünüyorlar...
Gazetecilik okullarında
işte bunu da
okutsalar ya...

Seyit Taş
Silivri

Ne iyi yaptın da geldin,
Ben de seni düşünüyordum...
Yokluğun sahtekar aynamda gizli...
Neyse geçti berduş saatler,
Yarın olsun gidelim.
İki dağ arasında tutsaklığımız...

Alpay Yılmaz
İstanbul

Evin
şefkatli kollarına
bırakınız kendinizi...
Doğalgaz faturası
ödenmemiş olsa da,
'EN AZINDAN YAŞIYORUZ BE'
diye
bir özlü sözünüz
olsun.

Çağrı Öztürk
İstanbul

Kolektif iktidarsızlığın,
hedefsizce dolaşmaların demir attığı zamanlar...
Toplumsallığımız renksiz ayinlerden ayrıldığımız hissi
veren tek sıkımlık dertlere muhtaç şimdi; patırtılı patlamalar,
boşalmalar belki daha da yakın. Peki ironik kayıtsızlığınız sürer
ve tepeleri kemirirken kurgu hikayelere sığınmak, genç kız
kırılganlığıyla yastıklara gömülmek niye? Böylesi iktidarsız
olmalara, saldırılara göz kırpan özgürlük kimin özgürlüğü?
Aklımızın bu işlere kesmeyeceğine, yaşananların,
gerçekleşmesi sürpriz olmayacakların bizim dışımızda
bir yasaya tabi olduğuna, değiştirebileceğimiz
bir şeyin olmadığına, ikna olan kim?!
Peki mucizelerin failleri kim?!

Derya Şekerci
İzmir

Mesela ben senin
o dilinin ucundaki
hatırlayamadığın şarkı
olayım...
Yorulayım ben de artık.
Kapına dek koşayım.
Paspasında yatayım.

Fersude T.
Beytepe

03

28 Şubat 2003 Cuma • **Haftada Bir Yayınlanır** • **İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Metin Üstündağ
Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ • **Editörler:** Hatice Meryem, Ferzende Kaya, Mine Söğüt • **Asistan:** Evren Barın
Grafik Tasarım: Serdar Karataş • **Dizgi:** Cemal Vanlı • **Genel Müdür:** Orhan Açar • **Satış Müdürü:** Cüneyt Aydın
Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL • **Tel:** 0212 293 32 77 - 78 • **Fax:** 0212 293 32 79
ISSN 1303 - 944X • **Yayıncı:** PAK Basın Yayın • **Baskı:** Ilıcak Matbaası (0212 880 40 75) • **Genel Dağıtım:** DPP (0212 622 22 22)

Akşamsefası

Malafat Diyalogları

ALTAY ÖKTEM

İnsanın en yalın hali, olmayan halidir. Aslında bu, yalnızca insan için değil, bütün evren için en yalın haldir.

Parazitleri inceleyen bilim adamları ister istemez "konak"ları da incelemek zorunda kalır. Çünkü hiçbir parazit beslendiği, sömürdüğü, yiyip bitirdiği bir yer, yani "konak" olmadan yaşayamaz. Parazitlerin en büyük özelliği, yerleşecekleri bir konak olmayınca sudan çıkmış balığa dönmeleri ve çok kısa sürede yok olup gitmeleridir. İnsan bilinen en iri, en kallavi parazittir. Dünya da en devasa, en toparlak konak oluyor bu durumda.

(Bilimsel ve son derece masum olan bu bilgilerin, Irak'ın konak, Bush'un da parazit olduğu gibi bir imayla uzaktan yakından ilişkisi yok. Kimse böyle bir anlam çıkarmasın. Çıkarırsa da kendi kendine çıkarsın; beni alet etmesin!)

En çaresiz ve zavallı insan türü astronotlardır. Konağından uzak kalan bu zavallılar bir takım madenleri tırtıklayamadan, petrolü yer altındaki yataklarından emip bidonlara dolduramadan, ağaçları kesemeden, önüne çıkan her hayvanı mideye indiremeden, ozon tabakası dahil, karşılaştığı her tabakayı delik deşik edemeden, öylesine dolanıp dururlar sonsuz bir karanlığın içinde.

İnsanın en yalın hali, olmayan halidir. İnsansız bir yaşamda parazit kavramı da, parazitoloji denen bilim dalı da tarihe gömülür. Elbette dünya tarihine değil, bir monolog biçimi olan bireyler tarihine!

Hepimiz biliyoruz ki; tek başına kalan herkes, hatta her organ bir çeşit monolog üretir. Bir araya geldiklerinde ise iyi kötü bir diyalog başlar. O yüzden de bireyci ve içe kapanık olan organların iletişimi ancak monologla olur (bkn; vagina monologları).

Bir çeşit konak olan vaginaya yerleşmek için hayatını heba edercesine mücadele veren malafat ise "parazit organ" sınıflamasına girer. Toplumsal ilişkilere fazlasıyla açık ve dışa dönük tavrından dolayı monologdan değil, diyalogdan yanadır. Buna kısaca "Malafat Diyalogları" diyebiliriz.

Yine de en iyisi, monologu, diyalogu bir tarafa bırakıp bütün parazitlerin kökünü kazımak. Kendimiz dahil.

Akşamsefası

